

IMPRESUM

Željko Pavlic

Regija Međimurje

2011.

P R E D G O V O R

Pisac, komentator ili publicist, koji dolazi iz redova političara, a zapravo je još uvijek političar, teško se može odhrvati od svojeg svakodnevnog političke retorike, koja je nerijetko na granici istine. Često se koriste formulacije i sintagme kako bi se čitateljima ili slušateljima zamaglile oči i mozak, a sve samo u jednom cilju dolazak na vlast.

Željko Pavlic (49) iz Svetе Marije, predsjednik Međimurskog demokratskog saveza, ni kao političar, ni kao pisac, ipak nije takav. Uz određeni odmak i pomalo samozatajno, a ipak čvrsto i istinski, bori se za prava Međimurja i njegovih ljudi. To ga dodatno čini različitim od drugih, a sam ističe da oni koji svoje središnjice imaju u Zagrebu ne mogu do kraja voditi autonomnu politiku koja će biti na dobrobit Međimurja i ne mogu samostalno donositi odluke o onome što je za ovu regiju najbolje.

Dakle, osim kroz politički rad, Željko Pavlic, svoje stavove iznosi i u seriji posebnih kolumni u listu MEĐIMURJE, pod nazivom Demo(n)kracija. Osvrti i komentare piše na sebi svojstven način, bez viška riječi. Kratak, jasan i dosljedan. Njegovi tekstovi nisu političke gorovne bravure, iza kojih ne postoje argumenti, već naprotiv, sve je potkrijepljeno brojkama i službenim izvješćima. Minuciozno pronalaži teme i tamo gdje ih, na prvi pogled, nema. Manirom istraživača koristi se i kad piše o razvojnoj strategiji Međimurja, njegovog poduzetništva i obrtništva; o važnosti očuvanja međimurske županije i njene regionalnosti; o politici čistih računa Zagreba i Međimurja; o poreznoj politici i pogubnosti prevelike centralizacije; o sivoj ekonomiji, u kojoj mali zarađuju tek za kruh, a veliki i nedodirljivi milijune; o ponovnom sve većem odlasku Međimuraca „trbuhom za kruhom“; o (pre)malim mirovinama; o važnosti pojačanog školovanja Međimuraca na visokom školstvu...

Željko Pavlic duboku privrženost svome kraju, ali i socijalnoj pravednosti iskazuje i kad piše o brojnim nepravdama, kad Hrvatska daje ogromni novac za oporavak brodogradilišta, a ovdašnjim tekstilcima i obućarima ništa; kad traži od Hrvatske elektroprivrede da poveća, odnosno odredi pravednu hidrorentu, kao nadoknadu općinama i gradovima za štetu koja je nastala gradnjom hidroelektrana na Dravi; kad ukazuje Vladi koliko novca iz Međimurja dolazi u državnu blagajnu, a koliko malo se ga potom vraća natrag...

Kroz sve njegove tekstove, duboko proživljene, nikad nikoga osobno ne napada, samo intelektualno ukazuje na probleme. To je dodatan razlog da se ova zbirka komentara i osvrtu nađe u svakoj kućnoj biblioteci. Ne samo kao relevantan izvor podataka, nego i kao pomoć kod glasanja na slijedećim izborima.

Ivica Jurgec,
glavni urednik
lista MEĐIMURJE

prosinac, 2009.

Hrvatska je zemlja povijesnih regija (u koje svakako spada i Međimurje), s praktično tisućljetnim tradicijama, raznolikostima i identitetima. Regije su prirodno bogatstvo Hrvatske i jedno od njezinih komparativnih prednosti.

U političko-teritorijalnom smislu regije su srednji oblik vlasti, između države i lokalnih vlasti, koji nije glomazan i nedodirljiv poput države, niti sitan i ograničeno kvalificiran poput općinske vlasti. Regija je dakle dovoljno velika i samoupravno organizirana da može rješavati i kompleksne razvojne zadatke, ali i dovoljno malena da može biti u neposrednjem kontaktu sa građanima i bliža njihovim konkretnim i praktičnim zahtjevima.

Ustavom RH iz 1990. g. napravljen je prvi korak ka regionalizaciji Hrvatske. Njime je utvrđeno da su županije jedinice lokalne uprave i samouprave, a područja županija određena tako da one budu izražaj povijesnih, prometnih i gospodarskih čimbenika i sposobne da budu prirodne samoupravne cjeline u okviru RH. Međimurje je ispunilo sve uvjete tako da je status županije dobilo, u tada izborenoj samostalnoj i suverenoj Hrvatskoj, novim teritorijalnim uređenjem, 30. prosinca 1992. godine, donošenjem Zakona o lokalnoj samoupravi i upravi te Zakona o područjima županija, gradova i općina u RH. Time je prestao vrijediti Zakon o područjima općina u RH koji je ustrojio Međimurje kao jednu općinu, općinu Čakovec u okviru Zajednice općina Varaždin, i nastala je Županija međimurska kao jedinica lokalne uprave i samouprave.

Prvi puta u svojoj povijesti Međimurje nije bilo dijelom nekog većeg teritorijalnog sustava, već je dobito razinu vlasti odmah ispod državne; npr. 1847. g. Medimurje je bilo dijelom županije Zala, 1848. g. Varaždinske županije, 1861. g. županije Zala, 1922. g. Mariborske oblasti, 1929. g. Savske banovine, 1941. županije Zala, 1945. g. okružnog narodnog odbora Varaždin, 1955. g. općine Varaždin, a 1974. g. dijelom Zajednice općina Varaždin (općine Varaždin, Čakovec, Ludbreg, Novi Marof i Ivanec).

Promjenama Ustava RH iz 2001. godine županije su, člankom 133., definirane kao **jedinice područne (regionalne) samouprave**.

Tim promjenama uvedena je, u skladu s europskim pa i hrvatskim povijesnim iskustvima, nova razina vlasti u RH, područna (regionalna) samouprava. Samouprava koja će se skrbiti o razvoju zakonom određenog područja (regije) koje obuhvaća.

Člankom 134. Ustava RH određeno je da jedinice područne (regionalne) samouprave obavljaju poslove od područnog (regionalnog) značenja, a osobito poslove koji se odnose na

školstvo, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu te planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova.

Ovim ustavnim promjenama napravljen je još jedan važan korak ka regionalizaciji Hrvatske, no stalo se na pola puta, izostao je najvažniji

korak da bi novostvorene regije mogle kvalitetno obavljati sve poslove koje im nalažu Ustav i zakoni, a to je financijska decentralizacija. Iako se u članku 137. Ustava RH navodi da prihodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju biti razmijerni njihovim ovlastima predviđenim Ustavom i zakonima, stvarnost je sasvim drugačija.

Ogroman dio proračunskih sredstava nalazi se pod kontrolom središnje vlasti, gotovo sve naše općine gradovi i županije moraju se zadovoljiti samo mrvicama koje im preostanu, ovisne o centraliziranoj državi koja, po svojim kriterijima, dijeli novac iz državnog proračuna.

Ni Međimurska županija nije izuzetak. Tako, prema podacima iz edicije „Međimurska županija u brojkama 2008.“ možemo sazнати da je zbroj proračunskih sredstava, a prema obračunu izvršenja proračuna, same županije i svih (25) općina i gradova, u 2008. g. iznosio 414 milijuna kuna. U odnosu na državni proračun, koji je iznosio 115 milijardi kuna, to je iznos manji od 0,5 % iako u Međimurju živi 2,7 % stanovnika Hrvatske. Sama županija imala je proračun u visini od 133 milijuna kuna (radi se o bruto proračunu, u koji su uračunati svi porezni prihodi i pomoći od države). Kada bismo taj ukupni županijski proračun podijelili sa brojem stanovnika u Međimurju došli bismo do podatka da svaki stanovnik Međimurja dobiva samo 1 000 kuna godišnje. Takove visine proračuna nisu dovoljne za ostvarenje bitnih razvojnih programa, pa ni za osnovne poslove koji su im određeni Ustavom. Tu se, slijedom toga, otvara i novi problem.

Nakon ulaska u članstvo EU Hrvatska bi iz europskoga proračuna mogla dobivati oko milijardu kuna godišnje bude li imala kvalitetne projekte. Projekte koje se financira iz kohezijskih fondova EU, namijenjenih razvoju ispodprosječno razvijenih područja, mora se, započeti vlastitim novcem, a potrošeno se potom nadoknadi iz europskog proračuna. To podrazumijeva da mjesne vlasti imaju za to dovoljno novca u vlastitoj blagajni, što u Hrvatskoj nije slučaj.

Zbog izostanka decentralizacije postoji opasnost da će nerazvijeni

ostati nerazvijeni, a da će novac namijenjen Hrvatskoj iskoristiti netko

drugi. Hrvatskoj je, dakle, nužna što skorija decentralizacija. Ona se ne može u nedogled odgađati i uvjet je za ulazak u EU. To će značiti i više novca u međimurskim proračunima, a time će se otvoriti i veće mogućnosti da se Međimurje lakše nosi sa svojim razvojnim i socijalnim problemima (gospodarska struktura, niske prosječne plaće, prijeteći stečajevi, nezaposlenost...) i osigura kvalitetan i brz razvoj.

U ovih desetak godina napravljeni su tek prvi koraci ka regionalizaciji Hrvatske, a ono što nas čeka u skoroj budućnosti, i za što se zalaže MDS i sve regionalne stranke u Hrvatskoj, je rasprava o statusu regija, tj. rasprava o raspodjeli dodatnih ovlasti i financija, koje se moraju temeljiti na principima decentralizacije, dekoncentracije i regionalizacije. Na taj način hrvatske regije bi se sa svojim kapacitetima izjednačile sa onima u EU i mogле bi kvalitetno utjecati na uvjete života, sigurnosti i prava svojih stanovnika.

S obzirom da se sve češće otvaraju rasprave o novom teritorijalnom ustroju Hrvatske, pa i o novom područnom, regionalnom sustavu, bitno je naglasiti da je od izuzetne važnosti da Međimurje zadrži postojeći status, status regije. Međimurju ne smije biti uskraćeno pravo na područnu (regionalnu) samoupravu i pravo da bira svoje područno predstavničko tijelo Skupštinu Međimurske županije.

P. S.

Ukoliko bi Međimurje postalo dijelom neke veće regije (npr. Regija sjeverozapadne Hrvatske) svi ti ciljevi bili bi teže ostvarivi, jer bi kao najmanja županija u okruženju, imala i manji utjecaj na razvoj i raspodjelu sredstva neke šire regije.

Iz prošlosti Međimurja vidljivo je da Međimurje više napreduje upravo onda kada samostalno raspolaže i upravlja sa što većim dijelom sredstava koji se ostvaruju na njegovom području .

PRODAJA SIRA I VRHNJA NA MEĐIMURSKIM TRŽNICAMA NEĆE PRESTATI

STR. 40

Nema straha, dolaze rashladne vitrine

MEĐIMURJE®

OPĆINE: BELICA, ĐEKANOVEC, DOMAŠINEC, DONJADUBRAVA, DONJI KRALJEVAC, DONJI VIDOVEC, GORIČAN, GORNJI MIHALJEVAC, KOTORIBA, MALA SUBOTICA, NEDELJICE, OREHOVICA, PODTUREN, PRIBISLAVEC, STRAHONINEC, SVETA MARLA, SVETI JURAJ NA BREGU, SVETI MARTIN NA MURI, SELNIC, ŠENKOVAC, STRIGOVA, Vratisinec, GRADOV: ČAKOVEC, MURSKO SREDIŠTE, PRELJAC

UTORAK, 12. 10. 2010.

BROJ 2.894

ŽUPANIJSKE NOVINE

Najčitanije u Hrvatskoj

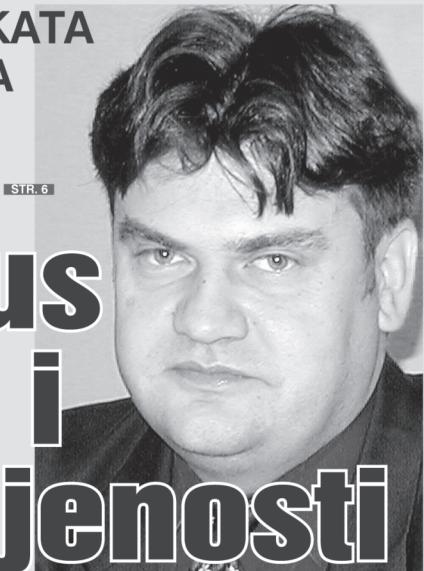
CIJENA 7,00 kn

GODINA LVIII.

HRVATSKA DO DRAVE

MEĐIMURJE BEZ PROJEKATA
OD DRŽAVNOG INTERESA

Ž. Pavlic:
**Gorak okus
nepravde i
zapoštavljenosti**

Prevrnuo prikolicu s 1.400 litara vina i ozlijedio putnika

ŠKOLSKI OBJEKTI

**Trju li se
djeca
azbestom sa
salonitnih pokrova?**

MEĐIMURJE
INŽENJERING
d.d. U STECAJU

**Ima li Zanjo
doušnika
u Sindikatu?**

STR. 3

UDRUGA INVALIDA RADA

**Bivša predsjednica Bernarda
Čavlek traži ostavku rukovodstva**

STR. 11

01100
9 770 025 83 2100

svibanj, 2010.

U proteklih nekoliko mjeseci Hrvatski sabor i Vlada RH donijeli su dva vrlo važna akta vezana uz regionalnu politiku RH: to su Zakon o regionalnom razvoju RH i Uredba o osnivanju partnerskih vijeća statističkih regija. Ovi akti usvojeni su iako im nije prethodila Strategija regionalnog razvoja RH, a koja je svakako morala biti temelj za donošenje svih akata vezanih uz regionalnu politiku. MDS i sve regionalne stranke su, s velikim nadama, očekivale konkretnе poteze aktualne vlasti, u cilju da se u Hrvatskoj konačno legitimira nova, moderna regionalna politika, politika koja će se temeljiti na fiskalnoj decentralizaciji i snaženju autonomije lokalne i regionalne samouprave. Na žalost, to se nije dogodilo, propuštena je još jedna prilika, pa će Hrvatska i dalje ostati jedna od najcentraliziranih država u Europi, država sa presudnom ulogom centralne vlasti u svim svojim dijelovima.

Zanimljivo je da Grčka, s kojom nas danas najviše uspoređuju, upravo u ovo doba ekonomске krize rezmišlja o decentralizaciji kao dijelom izlazne strategije za izlazak iz recesije.

Posebno naše primjedbe idu prema Uredbi o osnivanju partnerskih vijeća statističkih regija, pa će MDS podržati inicijativu Primorsko-goranskog saveza za ocjenu ustavnosti toga akta. No, da se vratim nekoliko godina unatrag kada smo imali i primjedbe na formiranje statističkih regija. Kao što je poznato Hrvatska je podijeljena na tri statističke regije:

Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska, Jadranska Hrvatska i Sjeverozapadna Hrvatska u koju spadaju Zagrebačka, Krapinsko-zagorska, Varaždinska, Koprivničko-križevačka, **Međimurska županija** i Grad Zagreb.

Podjela na te tri regije izazvala je nezadovoljstvo najviše u našoj statističkoj regiji. I to zbog Grada Zagreba koji sa svojim BDP-om od 16.766 eura diže prosjek cijele regije na 12.681 eura i time smanjuje količinu sredstava na koje možemo računati iz pretpristupnih i strukturnih fondova EU. Sve ostale županije u našoj statističkoj regiji imaju niži BDP od prosječnog u RH koji iznosi 9.656 eura. Međimurje ima BDP od nešto više od 8.000 eura.

Zašto mislimo da je spomenuta Uredba dvojbena, pa čak i protuustavna?

Zato jer se statističke regije, pa tako ni Partnerska vijeća (kao savjetodavna tijela statističkih regija) ne spominju u Ustavu kao nosioci regionalne samouprave, a predloženim zakonskim rješenjima daju im se ovlasti da, između ostalog, obavljaju poslove definiranja zajedničkih razvojnih prioriteta i predlaganja Ministarstvu

U crnoj rupi

razvojnih porojekata na razini statističkih regija (ove ovlasti svakako nisu savjetodavne). I prema Uredbi EU statističke prostorne jedinice ne predstavljaju pravnu niti administrativnu podjelu teritorija države, s sukladno pravnoj stečevini EU niti obaveznu osnovu za vođenje i osmišljavanje politike nacionalnog regionalnog razvoja. Ne događa li nam se to uparavo sada? Ne provodi li se u Hrvatskoj, tiko, preko noći, a bez izjašnjavanja njenih stanovnika, nova teritorijalna podjela?

Ono što posebno bode oči je sastav Partnerskog vijeća koji, zapravo, simbolizira želju države da i dalje centralizira i kontrolira regionalnu politiku. Partnersko vijeće Sjeverozapadne regije čine 44 člana; od toga je 16 predstavnika različitih ministarstava, 6 je predstavnika županija, 6 predstavnika razvojnih agencija iz tih županija, 6 predstavnika svih jedinica lokalne samouprave s područja svake županije, 3 predstavnika komora, i po jedan predstavnik poslodavaca, turističke zajednice, sindikata, znanstvene zajednice, udruge branitelja i udruga koje djeluju na području zaštite okoliša i održivog razvoja. Međimurska županija bi po ovome imala samo tri sigurna predstavnika, od 44, u ovom vijeću. Ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva predsjednik je svih Partnerskih vijeća, a također, on i imenuje sve predstavnike u Partnerska vijeća.

Na kraju, umjesto zaključka možemo postaviti nekoliko pitanja:

Kako će se podzastupljene županije izboriti za svoje interese?

Kako će se tu ostvariti obavezno načelo konsenzusa?

Gdje je tu obavezno načelo jednakosti, koje se spominje u Uredbi, kada je upravo Vladi RH omogućen dominantan utjecaj nad radom Partnerskog vijeća?

Gdje je izborni legitimitet Partnerskog vijeća koje se bavi regionalnim razvojem, imenuje ga ministar?

P. S.

I prijašnjih godina upozoravali smo na nesrazmjer raspolaganja proračunskim prihodima. I u zadnjem izvješću revizije spomenuto je da centralna država raspolaže sa 82 % proračunskih prihoda, Grad Zagreb sa 6 %, a sve ostale općine, gradovi i županije sa 12 %. Dakle, ogromna većina proračunskih prihoda, kao u nekoj astronomskoj crnos rupi, završava u centralnom proračunu i po kontrolom je aktualnih vlasti.

kolovoz, 2010.

Iz godine u godinu slušamo pohvale, koje dolaze uglavnom izvan Međimurja, ali koje često i mi sami u Međimurju neoprezno ističemo, o Međimurju kao jednoj od najrazvijenijih županija-regija u Hrvatskoj. Lijepo je slušati pohvale na svoj račun, ali problem je u tome da je stvarnost dugačja. Da Međimurje ne spada u red najrazvijenijih hrvatskih regija ustvrdila je i sama Vlada RH u Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti iz srpnja ove godine. Prema toj Odluci se Međimurska županija svrstava u II skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75 % i 100 % prosjeka Republike Hrvatske. Uz Međimursku u II skupinu uvrštene su i Krapinsko-zagorska, Splitsko-dalmatinska, Varaždinska i Zadarska županija.

Sve županije podijeljene su u IV skupine, od kojih je I skupina županija koja imaju vrijednost indeksa razvijenosti manjeg od 75 % prosjeka Republike Hrvatske i koje jedine imaju status potpomognutih područja i pravo na mjere posebnog poticanja razvoja. U tu I skupinu uvršteno je čak 11 županija. III skupinu čine županije čija je vrijednost indeksa između 100 % i 125 % prosjeka RH, a najrazvijenije županije čine IV grupu gdje je vrijednost indeksa razvijenosti veći od 125 % prosjeka RH. Tu spadaju samo Grad Zagreb, Istarska županija i Primorsko-goranska županija.

Prema istoj odluci, u 5 grupa razvrstane su i sve općine i gradovi u RH, a samo I i II grupa imaju status potpomognutog područja. U prvu skupinu razvrstane su općine i gradovi čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50 % prosjeka RH. Srećom (ili nesrećom) u toj grupi nema općina ili gradova iz Međimurja, ali ih je najviše u II grupi, gdje je indeks razvijenosti između 50 % i 75 % i to:

Belica, Dekanovec, Domašinec, Donja Dubrava, Donji Vidovec, Kotoriba, Mala Subotica, Orešovica, Podturen, Sveti Martin na Muri, Štrigova, Vratišinec (dakle većina međimurskih općina). U III skupinu čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75 % i 100 % raspoređeni su Donji Kraljevec, Goričan, Mursko Središće, Nedelišće, Prelog, Pribislavec, Strahoninec, Sveta Marija i Šenkovec.

Jedina međimurska jedinica lokalne samouprave koja bilježi indeks razvijenosti iznad prosjeka RH je Grad Čakovec koji spada u IV skupinu gdje je vrijednost indeksa razvijenosti između 100 % i 125 %. U V grupi gdje je indeks razvijenosti veći od 125 % nema međimurskih gradova i općina.

Ovdje valja istaknuti da su ova rangiranja izvršena na temelju vladine Uredbe o indeksu razvijenosti kojom se indeks razvijenosti izračunava na temelju sljedećih pokazatelja: stope nezaposlenosti, dohotka po stanovniku, proračunskih prihoda po stanovniku, općeg kretanja stanovništva i stope obrazovanosti. Vidljivo je da se iz svih ovih kriterija mogla složiti vjerna slika i usporedba razina razvijenosti svih naših općina, gradova i županija. Ta slika nam, između ostalog, pokazuje da će većina naših županija (11 od 20) dobiti status potpomognutih područja, da većina naših županija (16 od 20) ima indeks razvijenosti manji od 100 % prosjeka RH i da samo 128 općina i gradova imaju indeks razvijenosti veći od 100 % prosjeka RH.

Ta slika nam, također, pokazuje u kojoj mjeri su naše općine, gradovi i županije osiromašeni vođenjem dosadašnje centralizirane politike u kojoj centralna vlast raspolaže sa više od 80 % proračunskih prihoda (na što MDS i sve regionalne stranke stalno upozoravaju), ali nam otkriva da će naše općine, gradovi i županije biti još ovisnije o centralnoj vlasti. Danas, u doba recesije i smanjenja lokalnih proračuna, svaka kuna dobivena iz državnog proračuna bit će „zlata vrijedna“.

P. S.

Međimurje, dakle, nije dobilo status potpomognutog područja i time pravo na mjere posebnog poticanja razvoja. Čovjek bi pomislio da Međimurska županija zbilja spada u red najrazvijenijih hrvatskih županija, ali gledajući redoslijed u Ocjenjivanju i razvrstavanju županija prema razvijenosti (posebna tablica) vidimo da naša županija zauzima 12 mjesto sa indeksom razvijenosti 75,11%. Dakle, naša županija je za 0,11 % izbjegla svrstavanje u I grupu od 11 naјsiromašnijih županija.

rujan, 2010.

S pravom se, opet, u Međimurju čuju glasovi negodovanja prema programskoj politici naše javne televizije - HTV-u.(Onoj koja bi trebala ravnomjerno pratiti zbivanja u svim našim regijama, što je i regulirano njezinim Statutom.)

Jedan moj prijatelj komentirao je tu programsku politiku kratkim, ali slikovitim komentarom da su " nekome magarci važniji od Međimuraca".

(Možemo li tu uočiti sličnost i sa nekom drugom politikom ?) I zaista, u udarnim terminima naše javne televizije mesta, i to rijetka, mogu uglavnom naći teme iz međimurske crne kronike. O brojnim manifestacijama i zbivanjima u Međimurju, bez obzira na njihovu važnost i trud koji je uložen u njihovu organizaciju, gledatelji u ostalim dijelovima Hrvatske nisu informirani. Navest će , za primjer, samo dvije međimurske manifestacije (a ima ih više) za koje smatram da su zaslужile mjesto (po kriterijima kojima su u program uvrštavane brojne vijesti sa sličnim temama iz nekih drugih regija) u glavnim informativnim emisijama HTV-a. Jedna od tih manifestacija je tradicionalni 15. po redu međunarodni Kup u natjecanju sprežnim špricama, koji je održan u Svetoj Mariji pod pokroviteljstvom Hrvatske vatrogasne zajednice. Na tom natjecanju sudjelovalo je 46 vatrogasnih devetočlanih ekipa (znači 414 natjecatelja) iz Hrvatske i Slovenije. Pokrovitelji ovom, u Hrvatskoj jedinstvenom natjecanju, do sada su bili i Predsjednik Republike, Hrvatski sabor i Ministarstvo turizma. Prema informacijama s kojima raspolažem regionalna ekipa HTV-a (koja marljivo radi brojne prilige) napravila je prilog o tom natjecanju, ali on nije dobio zeleno svjetlo kod urednika u Zagrebu s obrazloženjem da prednost u programu imaju "morske" teme. Takoder, ne možemo biti zadovoljni ni tretmanom praćenja utrke za Grand Prix Hrvatske, održane u Donjem Kraljevcu 28. 08. 2010. godine.

Ta utrka je dio svjetske serije, osma od jedanest utrka koje se održavaju širom svijeta. Nastupilo je 15 vozača iz Hrvatske, Poljske, Australije, Danske, Švedske , USA i Velike Britanije. Utrku je na „stadionu, pratilo veliki broj domaćih, ali i stranih posjetitelja.TV prijenos za tridesetak televizija i milijune gledatelja širom svijeta obavila je poljska TV -ekipa. Prema riječima samih organizatora sportski program HTV-a "nije ni inače pokazao puno zanimanja, ni za preuzimanje prijenosa ili skraćenu snimku, ni za

reportažu". Evo, ovo su samo dva primjera za koja smatram da su trebala naći mjesto u našim informativnim i sportskim emisijama. Tim više što u središnjem Dnevniku HTV-a možemo gledati priloge o brojnim utrkama magaraca, gusarskim noćima, natjecanjima u spremanju raznih lokalnih jelai i slično (vidi okvir). Ove primjedbe prvenstveno idu prema vrhu HTV-a, čelništvu (koje izgleda doslovno prihvata činjenicu da je v.d.) i glavnim urednicima koji bi se morali prisjetiti što piše u Statutu HRT-a, pogotovo u članku 2. :"HRT u svojim programima mora zadovoljiti interes javnosti na državnoj i lokalnoj razini te voditi računa o odgovarajućoj zastupljenosti informativnoga, kulturnog, obrazovnog i zabavnog sadržaja."

Ovakav način vođenja programske politike daje nam argumente da se i u ovoj sferi vodi politika "svi su jednaki, ali su neki jednakiji od drugih" ili svi plaćaju pretplatu, ali neki nemaju isti tretman.

P. S.

"Jedan od najslavnijih hrvatskih magaraca -Omer - višestruki pobjednik Međunarodne trke tovarov, stradao je danas u prometnoj nesreći pod kotačima audija slovačke registracije. Žalost članova udruge koja se brine o tovarima, ali i brojnih mještana svjedoči o velikoj povezanosti čovjeka i ove plemenite životinje. Omer je na ovogodišnjoj utrci magaraca trebao braniti boje Hrvatske." Uvod u prilog emitiran 07. 07. 2010. na HTV-u. (Prepisano s web stranica HTV-a.) 14. 09. 2010. g.

listopad, 2010.

"Na svojoj 80. sjednici održanoj 23. 09. 2010. godine Vlada Republike Hrvatske prihvatala je popis 30 investicijskih projekata od interesa za državu, a ukupna je vrijednost tih projekata u području energetike, turizma, vodnog gospodarstva i prometne infrastrukture 13,85 milijardi eura ." (Hina). (Vrijednost projekata u tom dokumentu Vlade Republike Hrvatske izražena je u eurima , a ne u kunama (?!)) Ova vijest me i te kako zaintegrirala i prisilila da si postavim nekoliko pitanja; a prvenstveno ona osnovna koje si mi Međimurci uvijek postavljamo u slučajevima kada se dijeli državni novac: A kak je tu Međimurje prešlo?, Kulko smo mi penezi dobili?

Na žalost, odgovor nas ne može zadovoljiti. Upravo suprotno. Dakle, u pitanju je važan i vrijedan (100 milijardi kuna !) strateški razvojni projekt Vlade RH, usvojen sa ciljem da se pokrenu investicije, a što bi imalo utjecaja na rast gospodarstva i brži izlazak iz recesije. Radi se o 30 investicijskih projekata od interesa za Republiku Hrvatsku, a nositelji i investitori projekta su , većinom, javna poduzeća (HEP, JANAF, Plinacro, HŽ, Hrvatske vode ...).

Za odgovor na gore postavljena pitanja napravit ću kratku analizu investicija po sektorskim grupama i lokacijama po našim županijama;

(Preneseno iz Vladinog dokumenta PLAN INVESTICIJSKIH PROJEKATA OD INTERESA ZA REPUBLIKU HRVATSKU 2010. Možete ga u cijelosti pročitati na internet stranicama Vlade HR) 1. ENERGETIKA -JAVNI SEKTOR. Ukupna vrijednost 18 projekata: 3.8 milijardi eura.

Lokacije: Istarska, Ličko-senjska, Koprivničko-kiževačka, Sisačko-moslavčka, Dubrovačko-neretvanska, Primorsko-goranska, Zagrebačka, Splitsko-dalmatinska, Zadarska, Bjelovarsko-bilogorska županija i Grad Zagreb.

2. PROMETNA INFRASTRUKTURA

Ukupna vrijednost 3 projekta (Pruga Koprivnica - Rijeka, Most Pelješac, Zračna luka Zagreb): 4.2 milijardi eura.

Lokacija: Koprivničko-križevačka, Karlovačka, Primorsko-goranska županija, Dubrovačko-neretvanska županija. Grad Zagreb.

3. TURIZAM

Ukupna vrijednost 5 projekata 1.4 milijardi eura.

Lokacije: Karlovačka, Primorsko-goranska, Istarska, Šibensko-kninska županija, Grad Rijeka.

4. VODNO GOSPODARSTVO

Ukupna vrijednost 4 projekta: 4.3 milijardi eura.

Lokacija: 294 aglomeracija (kanalizacijska mreža) na području RH, 21 projekata navodnjavanja na području RH, Višenamjenski kanal Dunav - Sava. Lokacije: Vukovarsko-srijemska i Brodsko-posavska županija. Iz predočenog je vidljivo da među 30 projekata iz ovog Plana, ukupne vrijednosti od oko 100 milijardi kuna, nema ni jednog koji bi , barem i dijelom, bio lociran u Međimurskoj županiji. Kao jedan od mogućih komentara te činjenice mogao bi biti da se nekima Hrvatska još uvijek proteže samo od Jadrana do Drave.

Uvjeren sam da u Vladi Republike Hrvatske ne razmišljaju na takav način, ali sam i mišljenja da ovako koncipirani programi potenciraju zabrinutost i nezadovoljstvo zbog mogućih novih regionalnih neravnopravnosti u Republici Hrvatskoj. To si nijedna odgovorna vlada ne smije dozvoliti.

Ovako važan razvojni projekt (pogotovo ako je on zamišljen kao neki hrvatski New deal) mora obuhvatiti cijelu Hrvatsku i uključiti svaku županiju, kako bi se osigurao jednakomjeran razvoj svih regija-županija. Ne smije se desiti da se, kao u ovom Planu investiranja od interesa za Republiku Hrvatsku, u neke županije ulazu milijarde, a u neke ništa.

Tim više što će se većina ovih projekata financirati iz novog zaduživanja, što znači da ćemo i mi Međimurci vraćati te kredite. Također, pri izradi ovakovih strateških razvojnih planova i dokumenata svakako je trebalo konzultirati i naše županije; predočiti im planove, otvoriti mogućnost da i same županije kandidiraju svoje projekte i da utječu na sam proces kreiranja i ostvarenja ovog važnog ,ali i izuzetno ambicioznog programa. To se, na žalost, nije desilo pa smo mi u Međimurju opet osjetili gorak okus nepravde i zapostavljenosti.

P.S.

Mi Međimurci uvijek se srdimo kad od nekog čujemo da govori o "Hrvatskoj od Jadrana do Drave".

To smo mogli čuti i od nekih naših najviših državnih čelnika, a često i danas, i to u samoj Hrvatskoj, nailazimo na situacije da moramo objašnjavati da Međimurje nije Međugorje i da se nalazi u Hrvatskoj, a ne u Sloveniji ili Mađarskoj. Također, s obzirom na tešku i dramatičnu međimursku povijest , i želju i borbu Međimuraca da , konačno i za stalno, postanu dijelom hrvatske države (koja time dobiva granicu na Muri !) , od izuzetne je važnosti da Međimurska županija ne bude izostavljana u strateškim planovima i programima RH, kao što je to slučaj u ovom PLANU INVESTICIJSKIH PROJEKATA

OD INTERESA ZA REPUBLIKU HRVATSKU 2010..

studeni, 2010.

U Zadru je prije desetak dana (14. listopada) održana 13. sjednica Izvršnog odbora Hrvatske zajednice županija. Na njoj je predstavljena studija Ekonomskog instituta iz Zagreba "Analitičke podloge za učinkovitu decentralizaciju u Hrvatskoj" koja, između ostalog, predviđa teritorijalnu podjelu Hrvatske na sedam regija.

Studiju je naručila sama Hrvatska zajednica županija kao polazište za početak rasprave o ovom pitanju, a samoj prezentaciji, uz župane, prisustvovali su i predstavnici Ministarstva uprave, saborskog Odbora za lokalnu i područnu samoupravu te Odbora za regionalni razvoj, šumarstvo i vodno gospodarstvo. To nam govori da je ova studija, veću početku, izazvala veliku pažnju u stručnim i političkim krugovima i da će biti i te kako važan doprinos u raspravi o budućem regionalnom ustroju i decentralizaciji RH. Dakle, ova studija predviđa podjelu Hrvatske u sedam regija: Regija Dalmacija sastavljena je od 4 županije: Zadarske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske. Regija Lika sastoji se od Ličko-senjske županije. Regija Istra, Primorje i Gorski Kotar sastoji se od 2 županije: Istarske i Primorsko-goranske. Regija Slavonija sastoji se od 4 županije: Brodsko-posavske, Osječko-baranjske, Požeško-slavonske i Vukovarsko-srijemske.

Regija Sjeverozapadna i Središnja Hrvatska sastavljena je od 4 županije: Krapinsko-zagorske, Varaždinske, Karlovačke i Sisačko-moslavačke.

Zagrebačka regija: sastoji se od Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

Regija Međimurje, Podravina, i Zapadna Slavonija sastavljena je od 4 županije: Koprivničko-križevačke, Bjelovarsko-bilogorske, Virovitičko-podravske i Međimurske (!?).

(Za očekivati je da bi se ovakova regija nazvala Podravska, a sjedište bi joj moglo biti u najvećem gradu - Bjelovaru.)

Ovo je, dakle, jedna od mogućih varijanti podjele Hrvatske na regije, pri čemu je za pretpostaviti da bi te regije preuzele ulogu sadašnjih županija.

Već duže vrijeme u javnost se plasiraju slični prijedlozi o podjeli Hrvatske na pet, šest ili sedam regija, što mi u Međimurju pratimo uvijek sa velikom pažnjom, ali i sa zebnjom, zabrinuti mogućnošću da bi Međimurje moglo ostati bez statusa županije-regije tj. da postane dijelom neke veće regije sa sjedištem izvan Međimurja.

Kao što je vidljivo, to se ovom studijom uprevo i predlaže, ali na jedan apsurdan način, ne vrednujući ni povijesne, ni geografske, ni

kultурне, ni gospodarske osobitosti Međimurja, pa i nekih drugih regija.

A isto tako ne vrednujući, a što je posebno bitno, ni mišljenje stanovnika.

Nitko nas Međimurce još nije pitao:

Hoćete li samostalnu Međimursku županiju- regiju? Hoćete li da Međimurje postane dijelom neke druge regije?

Prije svake teritorijalne podjele na regije ijetreba svakako održati referendum kako bi građani mogli odgovoriti na ovakova pitanja. (Kao što su to napravili naši susjadi Slovenci.)

S obzirom na sudbinu nekih drugih referendumu u Hrvatskoj, teško je očekivati da će se održati referendum o ovom pitanju, ali sam siguran da će Međimurci naći načina da iskažu stav o ovom pitanju. Već sam u svojim ranijim kolumnama obrazlagao potrebu da Međimurje očuva status županije-regije, ističući da je iz prošlosti Međimurja vidljivo da Međimurje to više napreduje onda kada samostalno raspolaže i upravlja sa što većim dijelom finansijskih sredstava i vrijednostima koja se ostvaruju i nalaze na njegovom području. Ukoliko bi Međimurje postalo dijelom neke veće regije, kao najmanja cjelina imala bi i najmanji utjecaj na razvoj i raspodjelu sredstava te šire regije.

I zbog toga se ne smije desiti da, pogotovo ne u tišini i preko noći, ostanemo bez županije, kao što upravo ostajemo bez sjedišta Županijskog suda i Županijskog državnog odvjetništva koji će stolovati u Varaždinu, i koji, u našoj - još uvijek postojećoj županiji, dobivaju status Općinskog suda i Općinskog državnog odvjetništva. Sudbena vlast je, izgleda, napravila prvi konkretni korak ka budućoj regionalizaciji Hrvatske.

P.S.

Siguran sam da Međimurci ne žele postati (slikovito rečeno) ni Podravci, ni Zagorci, i ne žele sjedište svoje regije imati ni u Bjelovaru, ni u Varaždinu, već u Čakovcu. Nadam se da će se, što prije, otvoriti rasprava o budućoj regionalizaciji i decentralizaciji Hrvatske, i to na svim razinama, a ne samo u političkim kabinetima i znanstvenim laboratorijima. Svima onima koji kreiraju različite prijedloge regionalnih podjela možemo savjetovati da u tom poslu koriste što više kriterija: i povjesni, i kulturni, i gospodarski, i geografski ..., ali da posebno obrate pažnju i na stavove ljudi koji žive na određenom prostoru i koji imaju jednako razvijen i domovinski i zavičajni osjećaj.

prosinac, 2010.

U jednoj od svojih prijašnjih kolumni, "Hrvatska do Drave", upozorio sam na činjenicu da u Vladinom Planu investicijskih ulaganja od interesa za Republiku Hrvatsku za 2010. g., a koji uključuje 30 velikih investicijskih projekata vrijednih oko 100 (!?) milijardi kuna, nema **ni jednog** projekta koji bi bio lociran u Međimurskoj županiji. Tada sam i istaknuo da **ovako važan razvojni projekt mora obuhvatiti cijelu Hrvatsku i uključiti svaku županiju, kako bi se osigurao jednakomjeran razvoj svih naših županija.**

Na žalost, to nije jedini primjer zapostavljanja Međimurja u preraspodjeli finansijskih sredstava. Preraspodjeli peneza-novca koji se skuplja u različitim centralama, a zatim po nejasnim kriterijima raspodjeljuje, što zapravo potiče neravnomjeran razvoj i nezadovoljstvo u našim županijama.

Jedan od najdrastičnijih primjera provođenja ovakove politike vidljiv je i u **Programu građenja, održavanja i upravljanja državnim cestama u razdoblju od 2009. do 2012. godine**, kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske.

Ni u ovom Programu (u dijelu vezanom za investicijska ulaganja i obnovu državnih cesta), a koji provode Hrvatske ceste, **vrijednom 4,5 milijardi kuna, nema ni jednog** projekta-objekta koji bi se izvodio u Međimurskoj županiji.

Nabrojiti ću sada sve objekte po grupama iz ovog Programa, kako bi i vi dobili uvid kako se i kamo raspodjeljuje i naš međimurski novac, **novac koji i vi uplaćujete**, a preko cijene benzina, u proračun Hrvatskih cesta;

INVESTICIJSKA ULAGANJA U GRAĐENJE DRŽAVNIH CESTA PO PROGRAMIMA

1. SPOJEVI NA AUTOCESTE, vrijednost 264 milijuna kuna:
Majdan-Jamani, Jamani-Klis Grlo, Spojna cesta Čvor Vučevica, Čoporice Kamensko, Ravča - Drvenik, Okučani - Gradiška.

2. PROGRAMI GRADNJE I REKONSTRUKCIJE BRZIH CESTA, vrijednost 1,435 milijardi kuna:, Južna obilaznica Osijeka, Sveti Kuzam-Križišće, Luka Brajdica-Čvor Draga, Plano- Split, Stobreč-Dugi Rat-Omiš,Šibenik-Drniš-Knin-Granica BiH.
3. OSTALI PROGRAMI ZAHVATA NA DRŽAVnim CESTAMA, vrijednost 1,038 milijardi kuna:
 - Obilaznica Velike Gorice, Velika Gorica-Kosnica, Obilaznica Pisarovine, Mostanje-Vukmanički Cerovac, Popovec-M. Bistrica-Zlatar-Zabok, Pregrada-Krapina, Zabok-Krapina, Čvor Nova Vas-Ponte Portona, Bjelopolje-Donji Lapac,
 - Možđenec-Sudovec, Vitaljina Prevlaka, Dubrovnik-Ćilipi, Most kopno-otok Čiovo, Obilaznica Varaždina, Obilaznica Slatine, Ilok-Lipovac, Obilaznica Vukovara, Obilaznica Vinkovaca, Obilaznica Našica, Obilaznica Donjeg Miholjca,
 - Obilaznica Sinja, Lužani-Našice, Stinica, Zagvozd-Imotski, Dicmo, Sućuraj-Bogomolje-Poljica, Obilaznica Opatije,
 - Dugi Rat-Naklice, Omiš-Blato na Cetini, Obilaznica Vodica, Vrbovec-Ivanić Grad.
4. REKONSTRUKCIJA I UREĐENJE CESTA NA OTOCIMA-**OTOČNI PROGRAM**, vrijednost 545 milijuna kuna:
 - Otok Korčula Dubovo-Kapja, **Most kopno-poluotok Pelješac-433 milijuna kuna**, Most preko tjesnaca Ždrelac.
5. REKONSTRUKCIJA I UREĐENJE CESTA I MOSTOVA UZ GRANICU, vrijednost 30 milijuna:
 - Gašparci-Ložac.
6. DENIVELACIJA I OSIGURANJE CESTOVNO-ŽELJEZNIČKIH PRIJELAZA, vrijednost 25 milijuna kuna: Nadvožnjak u Križevcima.
7. BETTERMENT II, PROGRAM OBNOVE DRŽAVNIH CESTA, 602 km, vrijednost 1,201 milijardi kuna:
 - Most Vir-Kožino, Čepin-Vuka, Kukljica-Neviđane, Lovreć-Imotski, Most Plitvica-Koprivnica, Našice-Bizovac, Bjelovar-Narta, Doljani-

Omanovac, Bjelovar-Patkovac, Špišnik-Babin Potok, Cista Provo-Šestanovac, Kalinovica-Draganić, Pleternica-Batrina, Topusko-Glina, Vozilići-Brseč, Drniš-Pakovo-Selo, Njivice-Treskavac, Kuzminec-Autocesta A2, Čvor Zaprešić, Marija Bistrica-Kašina, Risvica-Dubravčan, Turčin-Novi Marof, Vidovec-Lepoglava, Valentinovo-Krapina, V.Gorica-M.Buna, Selce-D. Kupčina, Petrinja-Gora, Komarevo-Brđani, Ivanić Grad, Slatina-Čadavica, V: Zdenci-Hercegovac, Novi Vinodolski-Kozica, Barban-most Raša, Vodice Orlec, Lopar-Rab, Bunić-Ljubovo, Korenica-Debelo Brdo, Čvor Sv. Rok-Gračac, Padene-križanje Stara Straža, Knin -Biskupija, Čilipi-Karasovići, Šestanovac-Lovrinčević, Živogošće-Ploče, Jelsa-Poljice.

Namjerno sam vam poimenično predočio sva 93 projekta (gotovo da se radi o prometnom boom-u) koji će se u razdoblju 2009. do 2012. godine financirati iz proračuna Hrvatskih cesta. Iz popisa je vidljivo da se u navedenom razdoblju neće graditi ni jedan međimurski prometni objekt i neće se obnoviti (Betterment) ni jedan međimurski kilometar državne ceste. Međimurje gotovo da je postalo otok u ovom moru prometnih investicija.

U isto vrijeme i međimurski će vozači puniti, iz cijene benzina, proračun Hrvatskih cesta. Naime, prema Zakonu o javnim cestama definirani su izvori sredstava za financiranje građenja i održavanja državnih cesta. **Dio naknade iz goriva u iznosu od 0.60 kn/l goriva osnovni je izvor sredstava** kojima Hrvatske ceste d. o. o. financiraju ulaganja u izgradnju, održavanje i troškove upravljanja državnim cestama. Naknada iz goriva čini **gotovo 96 % ukupnih izvora financiranja poslovanja Hrvatskih cesta**. Financijskim planom Hrvatskih cesta za 2011. godinu predviđeno je da se na ime naknade iz benzina prikupi **1.410 milijarde kuna**. Ne raspolažem točnim podatkom koliko su međimurski vozači putem cijene benzina uplatili u proračun Hrvatskih cesta, ali, ukoliko su prosječni vozači, proporcionalnom podjelom (Međimurje u stanovništvu Hrvatske sudjeluje sa oko 2.5 %) došli bismo do cifre od oko 33 milijuna kuna godišnje. Radi se o značajnim sredstvima (npr.

predviđeno je da bi sjeverna obilaznica Nedelišća stajala 31 milijun kuna) koja bi i te kako pomogla da se poboljša prometna situacija u Međimurju. A nedostatak ulaganja u zaobilaznice i moderne ceste postaje sve više ograničavajući faktor za razvoj međimurskog gospodarstva.

Primjer Hrvatskih cesta, zapravo, dokazuje da je Hrvatska još uvijek visoko centralizirana država i da je takav sustav neuravnotežen i često nepravedan.

P. S.

"U različitim povjesnim izvorima Međimurje se spominje kao Insula inter Muram et Dravam, Insula Muro Dravana, Insula, Murinsel, Murakoz, Međimorje i na kraju kao Međimurje. Stari hrvatski termin međimorje sinonim je za otok. Takav pak pristup najjaču potvrdu nalazi u latinskom nazivu Međimurja (Insula - otok). Prema tome, Međimurje nije kraj između Mure (Međumurje), kako su podrijetlo tog toponima tumačili stariji autori, nego otok između Mure i Drave." (Iz knjige V. Kalšana: Međimurska povijest.) **Možda bi bilo bolje da se Međimurje, i danas, tretira kao otok, jer bi onda sa većom sigurnošću mogli računati na različite državne ciljane potpore, kao na primjer; potpore iz Plana rekonstrukcije i uređenja cesta na otocima (Otočni program), Programa održivog razvijanja otoka, Nacionalnog Programa razvijanja otoka, Zakona o otocima ...** Prema podacima iznijetim na okruglom stolu "Otoci jučer, danas, sutra" koji se održao u Malinskoj, država godišnje ulaže više od **1,2 milijardi kuna** u gradnju infrastrukture i različite subvencije na otocima, a od Zakona o otocima u 15 godina u otoke je uloženo **9,4 milijarde kuna. Po popisu stanovništva od 2001. g. na otocima živi 124.870 stanovnika - kao u Međimurju, a u koje stiže neusporedivo manje državnih potpora.**

siječanj, 2011.

"Centralizam šteti razvoju zemalja nauštrb njihovih građana". Ovo su riječi Klausu Klippa, glavnog tajnika Skupštine europskih regija, i potvrda su tvrdnji MDS-a i ostalih regionalnih stranaka u Hrvatskoj da je decentralizacija jedan od osnovnih uvjeta gospodarskog napretka. Ne moram isticati da je za Hrvatsku, upravo u ovo vrijeme kada bilježimo negativne stope rasta, ovo pitanje od prvorazrednog značaja.

A o povezanosti decentralizacije i gospodarskog rasta govori i osnovni zaključak Studije o utjecaju decentralizacije na gospodarstvo švicarskog Instituta za ekonomski istraživanja u Baselu BAK: Europske zemlje u kojima pojedinačne regije imaju veće ovlasti i odgovornosti u poreznoj, zakonodavnoj i obrazovnoj politici gospodarski su naprednije od onih s centraliziranom upravom.

Da je Hrvatska danas, a to smo često isticali, jedna od najcentraliziranih država u Europi (a isto tako, što je povezano, i država s najsporijim gospodarskim rastom u Europi) pokazuju ostali rezultati te studije koja mjeri utjecaj decentralizacije i na gospodarstvo i na kvalitetu obrazovanja i inovacija u 26 europskih zemalja, uključujući ne-članice Švicarsku, Norvešku i Hrvatsku, a zbog veličine isključujući Luksemburg, Sloveniju, Cipar i Maltu.

Kao najcentralizirana se zemlja pokazala nova članica Europske unije Bugarska, a slijede je baltičke države, Grčka, Hrvatska, Norveška, Irska, Danska i Francuska.

Hrvatska je osvojila ispodprosječnih 38 bodova u indexu decentraliziranosti i nalazi se na 20. mjestu (od 26) rang-liste. Osim po vertikalnoj decentraliziranosti, gdje je osvojila 57 bodova i zauzela 3. mjesto na ljestvici, Hrvatska je u svim ostalim podindexima osvojila manje od 50 bodova.

Najmanje je bodova dobila u području administrativne decentralizacije, odnosno 13 bodova i 26. mjesto. U području financijske decentralizacije ima 40 bodova i zauzima 20. mjesto. Vertikalna decentralizacija je pokazatelj administrativne rascjepkanosti zemlje koji sam za sebe ne otkriva puno o decentraliziranosti, te je stoga važno istodobno razmotriti i

funkcionalnu i političku decentraliziranost.

Što se tiče Hrvatske, ističe studija, njezine bi regije mogle imati značajnu moć u provedbi svojih ovlasti, no nemaju finansijske mogućnosti za provedbu različitih zadataka jer je njihova autonomnost relativno mala.

Osim ove studije postoje i druga istraživanja koja pokazuju relativno visok stupanj korelacije između fiskalne decentralizacije i gospodarskog rasta. I dok u razvijenim zemljama postoje značajne razlike u stupnju fiskalne decentralizacije, u zemljama u razvoju prosječan udio središnje vlasti u ukupno ubranim prihodima u pravilu je vrlo visok (čak i više od 90 %, Hrvatska je blizu toga), dok je udio lokalnih vlasti u ukupnim prihodima marginalan, jedva desetak postotaka.

Također, kao mjera dostignutog stupnja decentralizacije fiskalnog sustava koristi se i moć centralne vlasti u financiranju ukupne javne potrošnje tj. udio rashoda središnje državne vlasti u ukupnim izravnim rashodima države. Tako se udio središnje države u financiranju ukupnih izravnih rashoda države kreće od 41 % u Kanadi, 47 % u Švicarskoj, 55 % u SAD, 57 % u Njemačkoj i Švedskoj, 71 % u Velikoj Britaniji, 85 % u Hrvatskoj.

I hrvatsko Nacionalno vijeće za konkurentnost u svojim Preporukama za povećanje konkurenčnosti (a konkurenčnost hrvatskog gospodarstva je također problem) također upozorava na nužnost da se lokalne i regionalne samoupravne jedinice sposobne za pouzdano, efikasno i odgovorno obavljanje važnih javnih poslova od koristi za gospodarstvo. U tom cilju predlaže da se, između ostalog: osigura dovoljno izdašne izvore financiranja lokalnih i regionalnih samoupravnih jedinica, kao i razumnu finansijsku autonomiju, uz efikasni centralni nadzor, proširi lokalni samoupravni djelokrug prema europskim standardima te prenese lokalnim jedinicama one dijelove poslova državne uprave koje i u drugim zemljama uobičajeno za centralnu državu obavljaju lokalne jedinice i ojača demokratski politički legitimitet lokalnih političkih organa uz istodobno osiguravanje snažnije uloge profesionalne i dobro obrazovane lokalne administracije.

Naših 2,7 milijardi kuna?!

Da zaključim, samo dobro uređeni odnosi između središnje države i lokalnih zajednica, koji će se temeljiti na financijskoj neovisnosti lokalnih zajednica od središnje vlasti, temeljna su pretpostavka gospodarskog, socijalnog i svakog drugog razvijenja.

P. S.

Međimurski penez v međimurski žep! - slogan je koji poziva na decentralizaciju Hrvatske (Slavonski novac u slavonski džep!), na pravedniju preraspodjelu proračunskog kolača koji se svojim većim dijelom (skoro 90 %) prikuplja u centralnom proračunu, a ne ostaje tamo gdje je zarađen (ni u Međimurju, ni u Zagorju, ni u Istri, ni u Slavoniji...) Na primjer, ukupni prihod svih proračuna, same županije i svih gradova i općina u Međimurskoj županiji u 2007. godini (u godini u kojoj još nije bilo gospodarske krize) iznosio je samo 322 milijuna kuna. Te, 2007. godine, Državni proračun RH iznosio je 108 milijardi kuna. Kada bi se primjenila neka proporcionalna formula, npr. preraspodjela prema broju stanovnika, u Međimurju bi ostalo 2.7 milijardi kuna (!?), jer Međimurje u stanovništvu Hrvatske sudjeluje sa oko 2.5 %.

Naravno da i centralna država mora imati sredstva za svoje funkcioniranje, ali je i vrijeme da se konačno odredi koji je to prihvatljiv stupanj decentralizacije s gospodarskog, socijalnog i političkog stajališta, kako bi i naše županije, gradovi i općine mogle značajnije utjecati na gospodarski razvoj na svom području.

DEMO(N)KRACIJA

Piše Željko Pavlić, predsjednik Medimurskog demokratskog saveza

Naših 2,7 miliardi kuna?

"Centralizam šteti razvoju zemalja, nauštira mljihovih građana."

Ovo su riječi Klause Klioppe, glavnog tajnika Skupštine europske regije, i potvrda su tvrđnjii MDS-a i ostalih regionalnih stranaka u Hrvatskoj da je decentralizacija jedan od osnovnih uvjeta gospodarskog napretka. Ne moram isticati da je za Hrvatsku, upravo u ovo vrijeme u kojem bilo želimo negativne stope rasta, ovo pitanje od povorazne godine značajno.

A o gospodarskog rasta, govor i o osnovni zaključak Studija o utjecaju decentralizacije na gospodarstvo sироварског Instituta za ekonomsku istraživanja u Baselu BAK. Evropske zemlje u kolima pojedinačne regije imaju već ovlasti i odgovornosti u poreznoj, zakonodavnoj i obrazovnoj politici gospodarskim su naprednije od onih s centraliziranim upravom. Da je Hrvatska danas, a to smo često isticali, jedna od najcentraliziranijih država u Europi (a isto tako, što je povezano, i država s najsložnjim gospodarskim rastom - u Europi), pokazuju ostali rezultati te studije koja mjeri utjecaj decentralizacije i na gospodarstvo i na kvalitetu obrazovanja i inovacija u 26 europskih zemalja, uključujući nečlanice - Srpsku, Norešku i Hrvatsku, a zbog veličine, isključujući Luksemburg, Sloveniju, Cipar i Maltu.

Kao način centraliziranja se zemlja pokazala nova članica. Evropske unije - Bugarska, a slijede je balkanske države, Grčka, Hrvatska, Nor-

veška, Irska, Danska i Francuska.

Hrvatska je osvojila ispodrijetljivih 38 bodova u indeksu decentraliziranosti i nalazi se na 20. mjestu (od 26) rang-listestvica. Osim po vertikalnoj decentralizaciji, u kojoj je osvojila 57 bodova (začinjajući 3. mjesto na ljestvici Hrvatske, jer u svim ostalim podindikatorima osvojila manje od 50 bodova). Namjene je podova dobiti u podrješju administrativne decentralizacije, odnosno 13 bodova u 26. mjestu. U području finansijske decentralizacije ima 40 bodova u rezultatu 20. mjesto. Vertikalna decentralizacija je potaknula administrativne raspoređenja zemalja koji sam za sebe ne otkrivaju puno o decentraliziranosti te je stoga važno istodobno razmotriti i funkcionalnu obavijest o važnosti javnih poslova na korisni za gospodarstvo. U tom cilju predlaže da se, između

ostalog: osigura dovoljno izdašne izvore financiranja lokalnih i regionalnih samoupravnih jedinica, kao i razumnu finansijsku autonomiju, uz stiskavanje centralnog nadzora, pridržavajući samoupravni djeležug prema europskim standardima te lokalnim jedinicama prenese one dijelove poslova državne uprave koje i drugim zemljama ubrajaju za centralnu državu obavljaju lokalne jedinice i olaka demokratički legitimizirati lokalnih političkih organa, uz istodobno osiguranje sražnje uloge profesionalne i dobro obrazovane lokalne administracije.

Da zaključim, samo dobro uređeni, odnosi između središnje države i lokalnih zajednica, koji će se temeljiti na finansijskoj neovisnosti lokalnih zajednica od središnje vlasti, temeljajući su prepostavka gospodarskog, socijalnog i svakog другог razvijka.

Medimurski peniez u medimurski žep! - slogan je koji poziva na decentralizaciju Hrvatske (Slavonski novac u slavonski žep...), na pravedniju preraspodjelu proračunskog kolada, koji se svojim većim dijelom (iskreno 90%) priključuje u centralnom proračunu, a ne ostaje tamo gdje je zaraden (ni u Zagoru, ni u Istari, ni u Slavoniji...).

Na primjer, ukupan prilog svih proračuna, same županije i svih građeva i općina u Medimurskoj županiji u 2007. godini (u godini u kojoj je nijetno Gospodarske krize), iznosi je samo 322 milijuna kuna.

Tek 2007. godine, državni proračun RH iznosi je 108 milijardi kuna. Kada bi se primijenila neka proporcionalna formula, npr. preraspodjela prema broju stanovnika, u Medimurju bi ostalo 27 milijardi kuna (2!), jer Medimurje u stanovništvu Hrvatske sudjeluje s oko 2,5%. Naravno da i centralna država mora imati sredstva za svoje funkcione, ali je i vrijeme da se končno odredi koji će praviti stupanj decentralizacije s gospodarskog, socijalnog i političkog stajališta, kako bi naša županija, gradovi i općine mogle znaczajnije utjecati na gospodarski razvoj na svom području.

veljača, 2011.

Na svojoj 8. sjednici Ustavni sud Republike Hrvatske utvrdio je izvješće o nejednakoj težini biračkog glasa u izbornim jedinicama određenima člancima 2. do 11. Zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor. Naime, odlučujući o više prijedloga koji su ukazivali na nezakonita odstupanja (veća od +,- 5 %) u broju birača po pojedinim izbornim jedinicama Ustavni sud je uočio potrebu izvestiti Hrvatski sabor o određenim problemima vezanim uz primjenu Zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor. Prekomjerna odstupanja u broju birača po izbornim jedinicama, po podacima Državnog izbornog povjerenstva, pojavila su se već na izborima 2007. kada je u četvrtoj izbornoj jedinici bilo oko 335.000 birača, a u devetoj oko 428.000, što je razlika od gotovo 100.000 ili nešto manje od 30 %. Iako nema novih podataka o broju birača po jedinicama, Ustavni sud je zaključio da bi na predstojećim parlamentarnim izborima međusobna odstupanja u broju birača mogla postati neprihvatljiva s ustavnopravnog aspekta ako bi Zakon o izbornim jedinicama ostao neusklađen sa stvarnim stanjem birača u 2011. godini.

Također, Ustavni sud ističe da o ravnomjernoj raspodjeli birača po izbornim jedinicama neposredno ovisi jednakost težine izbornog glasa te zakonitost i opći demokratski karakter cijelih izbora. Štoviše, upozorava sud, o tome može ovisiti ocjena ustavnosti cjelokupnih izbora koji bi bili neustavni ako bi prekomjerno odstupanje u broju birača izravno utjecalo na izborni rezultat. Sud podsjeća da je postojeći Zakon o izbornim jedinicama donesen 1999. godine i da do danas nije mijenjan pa je u proteklih 11 godina primjenjen u trima parlamentarnim izborima.

Isto tako Ustavni sud upozorava da je krajnji rok mogućih promjena u izbornom zakonodavstvu 11. ožujka 2011., to jest godinu dana prije zadnjeg ustavnog datuma održavanja idućih parlamentarnih izbora, a to je 11. ožujka 2012. godine.

Spomenuti krajnji rok za moguću intervenciju u izborne zakonodavstvo je pri kraju, a Vlada RH, po običaju, čeka zadnji trenutak kako bi ispunila zahtjeve Ustavnog suda. No, i prije Vladinih pojavili su se neki prijedlozi (zakonodavni i na razini inicijativa) koji nastoje naš izborni sustav učiniti zakonitijim, demokratskijim i pravednijim. Tu bih istaknuo zakonodavnu inicijativu zastupnika Dragutina Lesara (s kojom se možete upoznati na njegovim Web stranicama), a pogotovo inicijativu kolega iz PGS-a, Primorsko-goranskog saveza, koji su napravili korak

dalje i predložili da se granice izbornih jedinica poklope s granicama županija, dakle da postoji 20 jedinica plus Grad Zagreb, s time da bi broj zastupnika koji bi se birao u svakoj jedinici bio proporcionalan s brojem stanovnika svake županije. Na taj način bi Međimurska županija, primjerice, dobila tri sigurna zastupnika (uz uvođenje obaveznog prebivališta kandidata na području izborne jedinice u kojoj se kandidat bira), Istra pet, Primorsko-goranska županija osam, a grad Zagreb 20 zastupnika, ukupno 120, čemu bi se dodali zastupnici dijaspore i manjina, sukladno Ustavu.

Sabor bi imao maksimalno 130 zastupnika, a ne 153 kao danas, tako da bi cijeli sustav bio jeftiniji.

Ovaj model koji predlaže PGS je prihvatljiv iz nekoliko razloga; riješio bi se problem nejednakе težine biračkog glasa u izbornim jedinicama (sada se, bez obzira na broj glasača, u svakoj izbornoj jedinici bira 14 zastupnika), birači svake izborne jedinice birali bi kandidate sa prebivalištem u svojoj izbornoj jedinici (nema više "zečeva" i "švercera", kandidata koje postavlja stranka, a nemaju prebivalište na području izborne jedinice) i osiguralo bi se ravnomjerno, geografsko i političko, predstavljanje birača u Hrvatskom saboru (onemogućila bi se nadzastupljenost, odnosno podzastupljenost nekih krajeva Hrvatske). Svakako da bi tako cijeli izborni proces imao opći demokratski karakter, kako to ističe i Ustavni sud, i vrijeme je da se u tom duhu krene u promjene cjelokupnog izbornog sustava, uključujući tu obavezno i problematiku popisa birača.

A kao primjer da Hrvatski sabor može postati vjeran reprezent, predstavnik političke i teritorijalne slike Hrvatske pokazuje nam izorno zakonodavstvo RH iz 1992. godine (?!). Naime izbornim Zakonima u Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske biralo se 124 zastupnika. 60 zastupnika biralo se proporcionalnim načinom tako da je područje čitave Hrvatske činilo jednu izbornu jedinicu i glasači su davali glasove izbornoj listi i nositelju liste. 4 zastupnika biralo se iz redova nacionalnih manjina, a 60 zastupnika biralo se u 60 izbornih jedinica u kojima je bio približno isti broj birača. Izbori u tim izbornim jedinicama bili su većinski, tako da su birači točno znali kojem kandidatu ide njihov glas.

Kao ilustraciju želje zakonodavca da i najmanje sredine imaju svog predstavnika u saboru navodim i izvod iz Zakona o izbornim jedinicama iz 1992. godine u kojem se određuje da je Međimurje (uz

neka susjedna područja) podijeljeno u dvije izborne jedinice u kojima se birao po jedan zastupnik i to:

"16. Izborna jedinica obuhvaća:

a) područje mjesnih zajednica općine Čakovec i to: Brezje,Bukovec,Čakovec 1, Čakovec 2, Čakovec 3, Črečan, Donji Koncevčak, Dragoslavec, Dragoslavec selo, Dunjkovec, Ferketinec,Frkanovec,Gornja Dubrava, Gornji Hrašćan, Gornji Kraljevec, Gornji Kuršanec, Gornji Mihaljevec, Hlapičina, Knezovec, Krištanovec, Križovec,Kuršanec,Lapšina, Lopatinec, Macinec, Mačkovec, Mali Mihaljevec, SV. Martin na Muri, Martinuševec, Merhatovec, Mihovljani, Miklavec, Mursko Središće, Nedelišće, Novo Selo na Dravi, Novo Selo Rok, Okrugli Vrh, Peklenica, Pleškovec, Podturen, Prekopa, Preseka, Pretetinec, Pušćine, Savska Ves, Selnica, Sivica, Slakovec, Stanetinec, Strahoninec, Šandorovec, Šenkovec, Štrigova, Štrukovec, Totovec,Trnovec, SV. Urban, Vratišinec, Vučetinec, Vukanovec, Zasadbreg, Zaveščak, Zebanec, Železna gora i Žižkovec

17. Izborna jedinica obuhvaća:

a) područje općine Ludbreg
b) područje mjesnih zajednica općine Čakovec i to: Belica, Cirkovljani, Čehovec, Čukovec, Dekanovec, Donja Dubrava, Donji Hrašćan, Donji Kraljevec, Donji Mihaljevec,Donji Pustakovec, Donji Vidovec, Draškovec,Sv. Kriz, Držimirec-Strelec, Gardinovec, Goričan, Hodošan, Ivanovec, Sv.Juraj u Trnju, Kotoriba,Mala Subotica, Sv. Marija, Novakovec, Oporovec, Otok, Orešovica, Palinovec, Palovec, Podbrest,Prelog, Pribislavec, Štefanec,Turčišće i Vularija."

P. S.

Zagrebački sabor - U nekoliko posljednjih saziva Hrvatskog sabora, pogotovo od 1999.godine kada je Hrvatska podijeljena na 14 izbornih jedinica (Međimurska županija nalazi se u trećoj izbornoj jedinici zajedno sa Varaždinskom i Krapinsko-zagorskom županijom) bilježimo veliki broj zastupnika koji imaju mjesto stanovanja u Zagrebu. U sadašnjem sazivu Hrvatskog sabora koji broji 153 zastupnika, njih pedesetak ili 30-ak %, žive u Zagrebu. Kako u Zagrebu, prema zadnjem popisu stanovništva, živi 682.598 stanovnika ili oko 15 % stanovništva RH, očita je neravnomjernost i neravnopravnost u zastupljenosti pojedinih regija, a time i birača, u Hrvatskom saboru. A ravnomjerna i ravnopravna zastupljenost svih građana i regija u našem najvišem predstavničkom tijelu svakako je jedan od osnovnih uvjeta za ravnomjeran razvoj Republike Hrvatske.

ZG 04.02.2011.

POŠTOVANI

ČESTITAM TI ŠTO SE BORIŠ ZA NAŠE
MEĐIMURJE. TI SI JEDAN OD RIJETKIH
KOJI SI INTERESE MEĐIMURJA STAVIO
ISPRED OSOBNIH INTERESA. KADA BI SVI
BILI KAO TI MEĐIMURJE BI BILO SUBJEKT
NA POLITIČKOJ POZORNICI LIJEPE NAM NASE
DOMOVINE ZA KOJU JE 75 MEĐIMURACA
DALO ŽIVOTE. MEĐIMURCI SU ČASNO
GRADILI RH ZBRINULI MNOGO IZBJEG-
LICA DALI PUNO NOVACA, A DANAS SE
TO SVE ZABORAVILO. ODNOS SNAGA U
VRHU RH NIJE U KORIST MEĐIMURJA,
IZGUBILI SMO ŽUPANIJSKI SUD, NEMA
NAS U PRORACUNU RH I AKO NEĆE
BITI VIŠE TAKOVIH KAO ŠTO SI TI, MOJE
MEĐIMURJE PLAĆATI ĆE POREZE, KOJE
ĆE DRUGI KRAJEVI UŽIVATI. BEZ MEĐIMU-
RSKIH POLITICARA NEMA EKONOMSKOG
OPSTANKA MEĐIMURJA. NA OVOM SVIJETU
SVE JE POLITIKA. MEĐIMURACA IMA PO
CIJELOM SVIJETU, MARljivi su ljudi i
ŠIROKOGRUĐNI. ŽELIM TE PONOVO
VIDJETI U SABORU. SVETA MARIJA
JE SVJETSKO SELO. BOG TE POŽIVIO.

Pismo jednog čitatelja lista "MEĐIMURJE" iz Zagreba.

veljača, 2011.

Na problem nezaposlenosti u Hrvatskoj pažnju javnosti je, ovih dana, dodatno skrenulo i izvješće Ujedinjenih naroda o nezaposlenosti u pojedinim državama i sukladno tome postavljena ljestvica država po stopama nezaposlenosti. Na nekim našim web stranicama dobila je i nadimak Pastirska Top lista, aludirajući na poteze koje aktualna vlast u Hrvatskoj povlači kako bi smanjila broj nezaposlenih (preispitivanje sustava radnih dozvola za strance - odbijanje 70 novih dozvola za zapošljavanje pomoćnog stočara, ratara, pastira i samaraša) . Na toj Top listi odabranih zemalja Hrvatska zauzima visoko drugo mjesto; sa svojom stopom registrirane nezaposlenosti od 18,8 % (320 000 nezaposlenih), a na prvom mjestu je Južnoafrička Republika koja bilježi stopu od 25,3 %. Iza Hrvatske sa nižim stopama nezaposlenosti našle su se Litva, Irska, Slovačka, Grčka, Poljska, Kolumbija i Turska. Iako ovim Izvješćem nisu bile obuhvaćene sve zemlje svijeta, ono nam može poslužiti kao pokazatelj stanja i trendova u pojedinim zemljama i svjetskim regijama. U našim vladajućim krugovima bilo je pokušaja relativiziranja ovih rezultata prezentirajući rezultate koji se odnose na anketnu nezaposlenost koja iznosi 11,7 %, ali stoji činjenica je da je stopa registrirane nezaposlenosti u RH , i to prema podacima našeg Državnog zavoda za statistiku, u 12. mjesecu 2010. godine, bila 18,8 % (u 1. mjesecu 2009. g. stopa je iznosila 14,3 %).

Kakvo je stanje u Međimurju?

Krajem prosinca 2010. godine, u evidenciji Područne službe Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u Čakovcu, evidentirana je 7.281 nezaposlena osoba - 161 (2,3 %) osoba više nego prethodni mjesec i 802 (12,4 %) osoba više nego u prosincu 2009. godine. Stopa registrirane nezaposlenosti u Međimurju iznosi 16 %. Nešto je niža nego u Hrvatskoj, a kad bi je stavili u spomenutu tablicu Ujedinjenih naroda, Međimurje bi zauzelo visoko 4. mjesto u svijetu po nezaposlenosti.

Ono što posebno zabrinjava u Međimurju je struktura nezaposlenih: Promatrano prema spolu udio žena je 50,4 % ili 3.673 nezaposlene. U evidentiranoj nezaposlenosti prevladavaju osobe sa završenom srednjom školom za zanimanja u trajanju od 3 godine i školom za KV i VKV radnike (2.641 osoba ili 36,3 %), potom slijede osobe sa

završenom osnovnom školom (1.484 ili 20,4 %), osobe sa srednjom školom za zanimanja u trajanju od 4 godine i više i gimnazijom (1.464 ili 20,1 %) i osobe bez škole i sa nezavršenom osnovnom školom (1.241 ili 17,1 %).

Gledano prema dobi, mlade osobe do 24 godine čine 23,8 % (1.735) ukupno registrirane nezaposlenosti, osobe srednje dobi od 25 do 49 godine 50,7 % (3.692), a osobe od 50 i više godina preostalih 25,5 % (1.854 nezaposlenih).

Kao ilustraciju situacije na našem tržištu rada navest će rezultate natječja u jednoj našoj općini koja je raspisala natječaj za administrativnog tajnika. Za to jedno radno mjesto, ekonomskog ili pravnog smjera, interes je izrazilo 34 kandidata. 6 kandidata bilo je sa srednjom stručnom spremom, a ostali sa višom ili visokom. Od 34 kandidata 31 su bile žene. Većina kandidata bila je mlađe dobne strukture, do 24 godine, bez radnog iskustva tj. sa radnim iskustvom u trgovini, kladionicama, komercijali i slično.

Ovakovo stanje na našem tržištu rada i te kako zabrinjava, a još više zabrinjava činjenica da Vlada RH još nije našla načina kako da spriječi povećanje broja nezaposlenih koji se povećava iz mjeseca u mjesec, a problem dobiva na težini ako se spomene da u RH ima 70 000 radnika koji rade, a za taj svoj rad ne dobivaju plaću.

Vlada se protiv nezaposlenosti bori prvenstveno mjerama aktivne politike zapošljavanja u okviru Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja koje su bile prezentirane ovih dana. Ali s obzirom da su slične mjere bile na snazi i 2009. i 2010. godine, i nisu bitno utjecale na pad nezaposlenosti (nezaposlenost je zapravo porasla na 320 000), očito je da se protiv nezaposlenosti može boriti samo cijelovitom gospodarskom politikom. Politikom usmjerenoj na rast izvoza, olakšavanje poduzetničkih aktivnosti, povećanje konkurentnosti, očuvanje radničkih prava.. svime onime što već godinama predlažu i poduzetnici i sindikati. Ukoliko se u što skorije vrijeme ne promijeni gospodarska politika naći ćemo se u puno težoj situaciji. Na tu mogućnost upozorili su i predstavnici poslodavaca u Gospodarsko-socijalnom vijeću Međimurske županije koji ističu da se "stanje i trendovi u gospodarstvu Međimurske županije ocijenjuju vrlo zabrinjavajućim sa prijetnjom neželjenih posljedica u smislu gubitaka radnih mjesta,

smanjivanjem radničkih prava, upitnosti daljnog poslovanja i pogoršanjem općeg socijalnog stanja u županiji."

Ovi zaključci dobili su jednoglasnu podršku svih partnera u Gospodarskom socijalnom vijeću, ali, na žalost, nisu naišli na pozitivan odziv.

P. S.

Da se gospodarsko-politička situacija u Međimurju pažljivo prati i u Zagrebu dokazuje i pismo koje sam primio od jednog uglednog međimurskog Zagrepčana ili zagrebačkog Međimurca (kojem se zahvaljujem na javljanju), a koji ističe "Međimurci su časno gradili i branili Republiku Hrvatsku, zbrinuli mnogo izbjeglica, dali puno novaca, a danas se to sve zaboravilo. Odnos snaga u vrhu RH nije u korist Međimurja, izgubili smo Županijski sud, nema nas u Proračunu RH, a moje Međimurje plaća poreze koje će drugi uživati. Bez međimurskih političara nema ekonomskog opstanka Međimurja. Međimuraca ima po cijelom svijetu, marljivi su ljudi i širokogrudni". Komentar nije potreban. Pozdrav svima našima u Zagrebu.

ožujak, 2011.

Na 13. sjednici Skupštine Međimurske županije 17. veljače 2011. godine usvojena je **Razvojna strategija Međimurske županije za razdoblje 2011. - 2013, osnovni planski dokument za održivi društveno-gospodarski razvoj**. Prema riječima predлагаča, nekoliko je osnovnih, a zapravo formalnih, razloga za donošenje ovog dokumenta: strategija će biti sredstvo, alat za uspostavljanje upravljanje razvojem županije; ona je obvezni uvjet za financiranje regionalnog razvoja iz državnih programa; ona je i obvezni uvjet za financiranje regionalnog razvoja iz programa predpristupnih, a kasnije strukturnih fondova EU i osnova je za privlačenje interesa domaćih i stranih investitora i za javno-privatno partnerstvo. Kao i svaka strategija i ova ima za cilj ostvarenje nekog cilja - vizije; u ovom slučaju je odabrana Vizija **Međimurja kao županije snažnog poduzetništva zasnovanog na znanju i inovacijama, očuvane prirodne i kulturne baštine te visoke kvalitete življenja**. Ova Strategija u velikoj se mjeri naslanja na već izrađeni **Regionalni operativni program Međimurske županije 2006. - 2013.** koji ističe glavne razvojne ciljeve; povećanje konkurentnosti gospodarskog sektora, snažan razvoj ljudskih potencijala i kvalitetno gospodarenje prostorom.

Isto tako, **još 2002.**, godine u suradnji Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar iz Zagreba i Međimurskog poduzetničkog centra, izrađena je **Studija: Poduzetništvo u Međimurju i novi razvojni izazovi** koja, između ostalog, izdvaja temeljne i strateške smjerove razvoja Međimurske županije; oblikovanje nove industrijske strukture, modernizaciju postojeće infrastrukture, ekološku poljoprivredu, obrazovanje/naobrazbu, proizvodno i uslužno obrtništvo i kulturni turizam. Namjerno sam nabrojio osnovne postavke ova tri strateška dokumenta (koji su prihvatići konsenzusom) kako bi uočili njihovu sličnost u ciljevima koji su bili zadani.

Također, nabrojio sam sva tri dokumenta da upozorim da je od prvog planskog dokumenta, Studije, prošlo 10 godina, a gospodarsko-socijalno stanje u Međimurju se nije bitno promijenilo, što nam dokazuje da **samo donošenje strategija ne garantira da će doći do željenih promjena**.

Na primjer, jedan od osnovnih ciljeva svih ovih naših strateških

dokumenata je promjena gospodarske strukture u Međimurju tj. tranzicija međimurskog gospodarstva iz radno-intenzivnog u nove oblike industrijske strukture - ekonomiju znanja. Da li se u zadnjih 10 godina nešto bitno u tom smjeru pokrenulo? Nije. U Međimurju je 2002. godine bilo 21.519 zaposlenih. Od toga je 18.193 osoba, ili 84.55 %, bilo zaposleno u prerađivačkoj industriji, građevinarstvu i trgovini.

U 2010. godini u Međimurju je bilo 24.334 zaposlenih. Od toga je 19.451, ili 80 %, bilo zaposleno, također, u prerađivačkoj industriji, građevinarstvu i trgovini.

Kao rezultat ovakve gospodarske strukture je i visina prosječne plaće u Međimurju, koja i dalje zaostaje za prosjećnom plaćom u Hrvatskoj; prosječno isplaćena neto plaća u travnju **2001. godine** iznosila je u Hrvatskoj **3.140** kuna, dok je u Međimurju istovremeno iznosila **2.661** kuna, što je bilo **22 %** manje od republičkog prosjeka, prosječno isplaćena neto plaća u 2010. godini iznosila je u Hrvatskoj **4.541** kuna, u Međimurju je istovremeno iznosila **3.567** kuna, što je **21,5 %** manje od republičkog prosjeka.

Osim socijalne dimenzije, teškog življena s ovako malim plaćama, naša gospodarska struktura koja se reflektira na visinu plaća, ima i razvojnu dimenziju. Naime, osnovni prihod županijskih, gradskih i općinskih proračuna je **porez na dohodak**. Za primjer vam mogu navesti porezne prihode Proračuna međimurske županije za 2011. godinu (on je usvojen u ukupnoj visini od 161 milijuna kuna, od toga su prihodi poslovanja 101, a prihodi od prodaje nekretnina 60 milijuna kuna). Sami porezni prihodi predviđeni su u visini od 45 milijuna kuna, od toga na **porez na dohodak spada 39 milijuna kuna**. Očita je ovisnost lokalnih proračuna o porezu na dohodak; prihodu koji ovisi o broju zaposlenih i njihovoj plaći. Jasno je da lokalni prihodi počivaju na veoma krhkim temeljima. Kao ilustraciju za ovu tvrdnju navest ću podatak da se i grad Čakovec, kao član Udruge općina i gradova Hrvatske, pridružio jedinicama likalne samouprave nezadovoljne Zakonom o porezu na dohodak zbog kojeg su u posljednjem razdoblju smanjeni njihovi prihodi. Stručni kolegij gradonačelnika donio je i prijedlog odluke o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti spomenutog zakona. Pad prihoda je značajan, u mjesecu siječnju 2010. godine u gradsku

Tko će povesti vojsku?

blagajnu se, od tog poreza, slilo 6.990 kuna, a u prvom mjesecu 2011. godine 6.070 kuna, odnosno gotovo milijun kuna manje. Slično je i sa županijskim Proračunom.

Zašto je to bitno?

Zato jer su za provođenje svake strategije potrebna i određena, uglavnom značajna, finansijska sredstva.

Računa se da bi za provođenje Razvojne strategije 2011. 2013. bilo potrebno aktivirati 1 milijardu kuna.

Dakle, uz strategiju moramo provoditi i taktiku. Oba pojma označavaju ispravno korištenje određenih sredstava u vremenu i prostoru, pri čemu se strategija odnosi na cilj, a taktika na način kako ostvariti postavljeni cilji. Bez finansijskih sredstava za provođenje taktike nema ni ostvarenja strategija. A samo decentralizacijom, preraspodjelom proračunskih sredstava, moći će se stvoriti osnovni uvjeti za provođenje strategija i ostvarenje naših vizija.

P. S.

Riječ **strategija** dolazi od starogrčke riječi **strategos** i doslovno znači "**vođenje vojske**" (grč. stratos:vojska, ago:voditi, strategos:vojskovođa) i prvo i izvorno se koristila u vojsci. Od Hanibala pa do današnjih dana, postoji čitav niz velikih vojskovođa koji su ostali zapamćeni, ponajviše po tome, što su svojim genijalnim strategijama ostvarivali brillantne pobjede na terenu. Danas se izraz strategija koristi u više različitih vrsta ljudskih djelatnosti; u politici je to koncept za postizanje vlastitih zacrtanih ciljeva, a u gospodarstvu je to dugoročno planiranje ponašanja gospodarskog subjekta radi ostvarivanja postavljenog cilja. **Svejedno, Hrvatska već dugo nema nikoga tko bi "poveo vojsku"** tj. odlučno je izveo iz sve dublje krize u kojoj se nalazi.

ožujak, 2011.

"Nacrt Zakona o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti" predstavljen je na 116. sjednici Vlade RH i odmah potom pokrenuo je pravu buru u javnosti. Citirat će neke od brojnih naslova komentara objavljenih u dnevnim novinama i portalima koji najbolje ilustriraju stav dijela javnosti prema ovom prijedlogu Vlade: "Pomozi bližnjemu svom, ali tako da te nitko ne vidi", "Branje kukuruza u fušu", "Nova odredba - korak bliže umobolnici", "Popravi vodokotlić na crno - i bježi", "Na kolinju kazna i ako si došao na gemišt!?", "Berba grožđa s prijateljima - siva ekonomija", "Vlast ošamućena od vlastite nesposobnosti" ... O čemu se zapravo radi, Vlada je predloženim Zakonom krenula u borbu protiv sive ekonomije, velikog problema kako same države, koja ostaje bez velikih poreznih prihoda, tako i brojnih registriranih obrtnika i poduzetnika, kojima je siva ekonomija (neregistrirana djelatnost) nelojalna konkurencija. Nedavno istraživanje Svjetske banke pokazalo je kako siva ekonomija u Hrvatskoj iznosi čak 35 % bruto društvenog proizvoda.

Sama namjera Zakona, pa i veći dio odredbi samog zakona su za podržati (Člankom 5. se propisuje što se smatra obavljanjem neregistrirane djelatnosti: kad pravna osoba obavlja djelatnost koja nije upisana u sudski registar ili kad nema zakonom propisane akte o ispunjavanju uvjeta za obavljanje registrirane djelatnosti ...), no ono što je dvojbeno su odredbe koje opisuju iznimke koje se ne smatraju obavljanjem neregistrirane djelatnosti i koje nam mogu nepotrebno zakomplicirati život , a i postati smetnja u ostvarivanju glavnog cilja ovog Zakona.

Također, mnogi ističu da je namjera ovog Zakona da se kaznama napuni državni proračun i upozoravaju da su ovim Zakonom obuhvaćeni samo mali igrači (koji će se naći "na čehari") , dok će veliki i dalje okretati milijune u sivoj zoni.

Nabrojat će te dvojbene odredbe, bez nekih velikih komentara, a vi sami prosudite kako one mogu utjecati na vaše svakodnevne aktivnosti:

Članak 8.

Iznimno od odredaba čl.5., ovog Zakona, ne smatraju se obavljanjem neregistrirane djelatnosti slijedeće aktivnosti:

- rad za vlastite potrebe
- obiteljska pomoć
- susjedska pomoć
- obavljanje nužnog rada za sprečavanje nesreće ili otklanjanja posljedica prirodnih ili drugih nesreća
- volontiranje sukladno posebnom propisu

Članak 10.

Obiteljska pomoć je aktivnost iz članka 9. stavka 1. ovog Zakona koju neposrednoobavlja fizička osoba u korist iza interes osobe s kojom je u srodničkom odnosu prema ovom Zakonu.

Srodničkim odnosom, odnosno srodnikom u smislu ovog Zakona smatra se:

krvno srodstvo u ravnoj lozi, a u pobočnoj lozi sestra i brat, polusestra i polubrat, djeca sestara i braće, polusestrara i polubraće te njihovi potomci, zaključnodo četvrtog stupnja pobočnog srodnštva;

bračni ili izvanbračni drug koji ne živi u drugoj izvanbračnoj zajednici i ako izvanbračna zajednica traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođenozajedničko dijete;

bivši bračni ili izvanbračni drug ako postoji obveza uzdržavanja; mačeha ili očuh, pastorak ili pastorka te njihovi potomci, zaključno do drugog stupnja srodnosti sve dok traje međusobna obveza uzdržavanja.

Obiteljska pomoć smatra se i pomoć od strane fizičke osobe koja s ostalima članovima kućanstva živi u zajedničkom kućanstvu.

Članak 11.

Susjedska pomoć je obavljanje poslova među susjedima, kada izmeđunjih postoji blizina prebivanja do 500 metara, pod slijedećim uvjetima:

- da među njima nema sklopljenog ugovora,
- da se rad obavlja bez plaćanja ili druge materijalne koristi,
- da se rad ne obavlja redovito (opetovano),

da rad ne obavlja pravna ili fizička osoba registrirana za tu djelatnost i da se rad ne obavlja kao odgovor na objavljeni oglas (narudžbu)."

Dakle, za obavljanje različitih poslova kod vaših prijatelja i rodbine, ukoliko zadovoljavate uvjete iz citiranih članaka, ne morate za taj rad imati registriranu djelatnost, ali biste uz sebe trebali imati Izvod iz knjige rođenih, Vjenčani list ili neki drugi dokument kojim biste dokazali srodnički odnos s osobom kojoj pružate pomoć ili Izvod iz katastra kojim biste dokazali da između vas i susjeda blizina prebivanja nije veća od 500 metara.

P. S.

Pomaganje rodbini, prijateljima i susjedima u različitim poslovima dio je međimurske tradicije: berbe, kolinja, čehara-čehanje perja, rezanje zelja, trebljenje kuruze... sve su to poslovi koje su zajednički obavljali rodbina, prijatelji, susjedi u želji da međusobnim pomaganjem što prije obave neki posao, ali i da se druže i zabavljaju. Gradnja kuća nekad bila je potpuno nezamisliva bez pomoći svojih bližnjih.

Danas je gotovo sve to dio povijesti i tradicije i bilo bi šteta da se, i zbog ovakovih Zakona, prekinu običaji koji se još uvijek prakticiraju, a i uvijek će nekome biti potrebna nekakva pomoć.

Snežana Hižman
Pjesnikinja i spisateljica iz Cirkovljana

MEĐIMURJE SVETLI

Toga dneva Bog je zbral Međimurje
i pošterkanoga stolnjaka je prestal,
svetek je plesal vu veselju
ajngeli su spunili sakomu po jadno željo.

Se kaplje vode brana na Dravi je pobrala
zasvetila je saka noga štera je
na Međimurje stala,
a ono je namegnulo i reklo:
sreča je pri meni, sreča je pri meni.

Legla sam se v postelju od sreče
a mefkni vetrek je preletel
i lasi mi složil za spati.
Međimurje je najlaše senjati.

Svetli falačec zemlje sobom nosim,
štiram se z njim i da sam budna i da spim.
Međimurje moje, sreča je pri tebi
sveti dalje tu na Zemlji, a zasvetli mi i na Nebi.

Legla sam se v postelju od sreče
A mefkni vetrek je preletel
I lasi mi složil za spati.
Međimurje je najslajše senjati.

Pjesma je i uglazbljena, skladbu je napisao Ivan Mikulić, aranžman Zlatko Bacinger, pjeva Marijana Martinec, a izvedena je na festivalu KRE MURE I DRAVE 2009.

svibanj, 2011.

Nedavno je u službenom posjetu Bundestagu - njemačkom parlamentu i njemačkoj vladi bilo četveročlano izaslanstvo Hrvatskog sabora i to radi razmjene mišljenja u okviru programa "Pridruživanje RH Europskoj uniji". Za to vrijeme mnogi su naši nezaposleni građani obavljali završne pripreme radi što skorijeg odlaska na rad u Europsku uniju, ponajviše upravo u Njemačku i Austriju, a gdje im se od 1. svibnja otvaraju znatno povoljnije šanse za zaposlenje od npr. sezonskog rada u našem turizmu. Također, mnogi naši sugrađani spremni su otići na rad u inozemstvo i u Njemačku, i u Austriju i u druge Europske zemlje kako bi osigurali egzistenciju sebi i svojim obiteljima. Na žalost, po svemu sudeći, doći će do pojave novog vala hrvatskih "gastarabajera", jer se procjenjuje da će u iduće dvije godine najmanje 70 000 građana RH postati ekonomski emigranti. (Na vrhuncu prvog vala ekonomске emigracije, prema popisu stanovništva iz 1971. godine, Hrvatska je brojila 250.334 ili 5,8 % stanovnika koji su živjeli ili radili u inozemstvu.)

Od 1. svibnja ove godine prestaju važiti ograničenja, koja su i Njemačka i Austrija bile uvele za radnu snagu iz deset članica što su se u Uniju priključile 1. svibnja 2004. godine (što će, vjerojatno, imati utjecaj i na lakše zapošljavanje i naših ljudi). Prema prvim procjenama, samo iz Poljske će se u Njemačku, u iduće dvije-tri godine, preseliti blizu 300 000 radnika, a ukupna potreba njemačke za uvoznom radnom snagom premašit će 2 milijuna radnika. (I prema najnovijem predviđanju austrijskog ministra rada u iduće dvije godine Austrija očekuje dolazak 50 000 radnika iz istočne Europe, među kojima bi moglo biti blizu sedam tisuća njih iz Hrvatske.)

Ove brojke zvuče fantastično, ali su realne jer počivaju na stvarnom sadašnjem i budućem stanju u Njemačkom (pa i Austrijskom) gospodarstvu.

Naime, vijest dana iz eurobiznisa stigla je iz Bundesbanke, njemačke središnje banke, čiji analitičari neočekivano ubrzanje poleta u njemačkoj industriji, kojoj se proizvodnja u veljači

povećala za svjetski liderskih 14,8 % (!) prema istom mjesecu lani, tumače masivnim povećanjem njemačkog izvoza, ponajviše u Kinu, Ameriku i Brazil. Jer, uz mjesecni višak izvoza nad uvozom, u vrijednosti od 201 milijardi dolara, Njemačka je ponovno najveća izvozna velesila u svijetu, otevši kratkotrajni primat podjednako poletnoj Kini. Zato u njemačkoj središnjoj banci očekuju da će, na račun rastućih izvoznih narudžbi, Njemačka u 2011. godini povećati svoj BDP za tri posto. Axel Weber, predsjednik Bundesbanke, procijenio je da je Njemačka u snažnom zamahu, koji će se nastaviti na srednji rok, što bi moglo dovesti do smanjivanja manjka u državnom proračunu na manje od dva posto, dakle - ispod praga od minus tri posto, dogovorenog u Maastrichtu za članice EU. Tako je sada - prema svim ključnim gospodarskim pokazateljima, uključujući i jednu od najnižih stopa nezaposlenosti (Od samo sedam posto u ožujku !) - Njemačka postala za EU i cijelokupnu Europu još snažnija ekonomski lokomotiva, nego što je to bila 2008. godine, uoči svjetske financijske krize i recesije u Europi. Sve to može se najviše zahvaliti glavnim njemačkim osobinama na kojima je Njemačka i 50-ih i 60-ih godina gradila svoje ondašnje gospodarsko čudo: radišnost, štedljivost, inovativnost i tehnološka superiornost.

Za razliku od toga, mi u Hrvatskoj svjedočimo potpuno drugaćijim gospodarskim pokazateljima.

Prema najsjećnjim prognozama Svjetske banke gospodarski rast Hrvatske u 2011. godini bit će skromnih 1,5 %, što je najniže u regiji, a rast u 2012. godini neće biti viši. Hrvatska bilježi i visoku stopu nezaposlenosti od skoro 20 % (preko 330 000 nezaposlenih). Ako znamo da je za smanjenje broja nezaposlenih za samo 1 % potreban rast BDP-a od preko 2 %, možemo biti sigurni da će broj nezaposlenih u Hrvatskoj još nekoliko godina ostati na ovoj razini, a pitanje je ako se neće još i povećavati. Iz ovog je očito da Mjere gospodarskog oporavka koje provodi Vlada RH nemaju pravog rezultata.

Legradske gore

Lako je zaključiti da će, na žalost, veliki broj naših građana, unatoč osobnim i obiteljskim odricanjima, odlučiti da svoju i egzistenciju svojih obitelji osigurati u drugim zemljama.

P. S.

Po svemu sudeći će i veliki broj Međimuraca i Međimurki otići na rad iza "Legradske gore", a i danas ih je više od tisuću.

Hoće li se ponoviti 1971. godina kada je, prema popisu stanovništva iz 1971. godine, Međimurje je brojilo 115.660 stanovnika, a od toga ih je čak 12.843 ili 11,1 % bilo u inozemstvu? (Po postotku, najviše od svih županija).

Hoće li se u Međimurju opet, sve češće, pjevati:
"Međimurski lepi dečki vu širokem svetu ..."

Međimurje

Da grudu friške zemlje
v desno roko stisnem
i pod nos jo denem,
po najlepši duhi deši...

Da širku Muru vidim
nejrojši bi telo oprav,
nejrojši bi dušu hmiv
i nejsrečneši bi biv...

Da Drova pre mostu zašumi
da se tožna vrba zazeleni
išče jampot bi štev biti dete,
tu je joko lepo; si tak veliju...

Da se v Štrigovi grozdje zreli,
da se na Belici kalamper beli,
da v Čakovcu duša zazreli
znom; jo sam v Međimurju...

Međimurje bom navek grliv
zemlju bom srcem kušuvav,
fajno cvetje bom veselo brov
i vuti črni zemlji bom janoga dneva spov...

Franjo Mesarić Frenki
Pjesnik i pisac iz Male Subotice

svibanj, 2011.

Hrvatski sabor je, 20. svibnja 2011. godine, donio Zakon o uređenju prava i obveza brodogradilišta u postupku restrukturiranja. Temeljem tog Zakona predviđeno je, između ostalog, preuzimanje u javni dug obveza koje mogu nastati slijedom programa restrukturiranja i temeljem državnih jamstava izdanih brodogradilištima. To, zapravo, znači da je ozakonjeno da će obaveze brodograditelja (ukoliko se one aktiviraju), a preko javnog duga, otplaćivati svi hrvatski građani. Prema evidenciji Ministarstva financija, trenutačno stanje aktivnih državnih jamstava u brodogradnji iznosi 11,3 milijardi kuna (!!), što iznosi 2500 kuna po svakom hrvatskom stanovniku.

Evo kako izgleda struktura i veličina aktivnih državnih jamstava po brodogradilištima:

Brodosplit-Brodogradilište d.o.o. Split, 4,4 milijarde kuna, Brodosplit-Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o. Split, 59,0 milijuna kuna, Brodotrogir d.d., Trogir, 2,1 milijardi kuna, Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica, 979 milijuna kuna, 3. Maj d.d., Rijeka, 2,972 milijarde kuna i Uljanik d.d. Pula, 733 milijuna kuna.

U obrazloženju Zakona Vlada RH ističe: "Restrukturiranje hrvatske brodogradnje kako bi ona bila u stanju uspješno poslovati na globalnom tržištu i konkurirati brodogradilištima iz drugih zemalja, a polazeći od tržišnih načela, jedan je od ključnih ciljeva gospodarske politike Vlade Republike Hrvatske". Ova rečenica iz obrazloženja je zapravo stav Vlade RH i ilustrira pogrešnu gospodarsku politiku gotovo svih hrvatskih vlada, politiku koja se ne brine o jednakomjernom gospodarskom, demografskom i socijalnom razvoju Hrvatske, već na protežiranju pojedinih gospodarskih grana (Ponovno ističem izjavu Vlade: "Očuvanje brodogradnje jedan je od ključnih ciljeva gospodarske politike Vlade".), a time i pojedinih hrvatskih krajeva i pojedinih skupina stanovništva.

O tome nam govori činjenica da je država brodogradnju (iz proračuna, dakle sa sredstvima koja i mi uplaćujemo) subvencionirala i sa 1,1 milijardu kuna godišnje, dok je tekstilna industrija dobivala tek nekoliko desetaka milijuna kuna. Brodogradnja je do sada sanirana sa preko 11 milijardi kuna iz proračuna, i to neuspješno.

O tome nam govori činjenica da su sva navedena brodogradilišta smještena na našoj obali, dok je većina tekstilne industrije smještena na sjeverozapadu Hrvatske. Međimurje je posebno vezano, pa i ovisno, o tekstilnoj industriji. Struktura međimurskog gospodarstva je takva da svaki četvrti zaposlenik radi u tekstilnoj i obućarskoj industriji i to za 50 % prosječne plaće u Hrvatskoj. O tome nam govori i činjenica da većinu zaposlenih u tekstilnoj

industriji čine žene, i dobivaju puno manje plaće od svojih muških kolega u brodogradnji. Prema najnovijim podacima, u 2011. godini u proizvodnji tekstila i odjeće zaposleno je 21.202 osoba, od toga je 17.668 žena. Ne tako daleke 2005. godine u proizvodnji tekstila i odjeće bilo je zaposleno 32.114 osobe. U brodogradnji je zaposleno 11.000 osoba i u ogomnoj većini to su muškarci.

Do sada, na žalost, nisu uspjele inicijative koje bi ostvarile ravnopravnost i ukinule ove nepravde. A jedna od prilika bila je i 2007. godine, kada sam kao saborski zastupnik, uz suradnju sindikata i poslodavaca i podršku oporbenih zastupnika, predložio na prihvaćanje Hrvatskom saboru Interpelaciju o pomoći tekstilnoj i obućarskoj industriji. U okviru te Interpelacije bило je predloženo i 8 mjera-zaključaka koje bi obvezale Vladu RH na promjenu politike prema tekstilnoj i obućarskoj industriji.

Mjere su bile usuglašene između sindikata i poslodavaca, a glavna, prva mjera predlagala je:

Saniranje tekstilne i obućarske grane u Republici Hrvatskoj iz državnog proračuna prema rješenjima kakva su se primjenila u Belgiji (tzv. Belgijski tekstilni plan).

Većinom glasova Hrvatski sabor je odbio Interpelaciju i time mogućnost saniranja tekstilne i obućarske industrije iz državnog proračuna. Istovremeno je brodogradnja uredno dobivala novac za sanaciju iz tog istog proračuna, a broj zaposlenih u proizvodnji tekstila i odjeće od 2005. godine do danas smanjen je za 10.000 radnih mesta.

I da zaključim; svaka država ima pravo gospodarskim mehanizmima (subvencijama, sanacijama, potporama iz proračuna) pomagati svoje gospodarstvo, i nitko ne dvoji da nije trebalo pomoći brodogradnji, ali se trebalo na vrijeme pomoći i ostalim gospodarskim granama, tako bi se osigurali uvjeti za jednakomjeran i pravedan gospodarski i socijalni razvoj u cijeloj Republici Hrvatskoj.

P. S.

Više je nego zanimljivo je popratiti rezultate glasanja o navedenim zakonskim prijedlozima. Komentar prepustam vama. Glasanje o Interpelaciji o pomoći tekstilnoj i obućarskoj industriji u Republici Hrvatskoj održano je 9. veljače 2007. godine. Interpelacija je odbijena sa 68 glasova, 31 je bilo za, a 2 saborska zastupnika su bila suzdržana (Adlešić i Čehok koji je danas glasni zaštitnik tekstilaca). Zakon o uređenju prava i obveza brodogradilišta u postupku restrukturiranja imao je ubrzani put ka usvajanju. Prijedlog Zakona usvojen je na Vladi RH 12. svibnja 2011. godine, 19. svibnja je uvršten u dnevni red Hrvatskog sabora, po hitnoj proceduri-u samo jednom čitanju, raspravljen je i izglasан 20. svibnja. Usvojen je sa 90 glasova za (dobio je potporu gotovo svih političkih opcija u Hrvatskom saboru?!), 1 protiv i 2 suzdržana glasa.

lipanj, 2011.

"Krajem šezdesetih i početkom sedamdesetih Hrvatsku je zahvatio masovni pokret predvođen novim mladim komunističkim dužnosnicima, Savkom Dabčević-Kučar i Mikom Tripalom. oni si tražili tzv. politiku čistih računa: tražili su da hrvatsko vodstvo i hrvatska poduzeća novcem koji je zarađen radom stanovnika Hrvatske mogu slobodnije i samostalnije raspolagati (veća gospodarska samostalnost), umjesto da se novac uvijek prvo slijeva u saveznu blagajnu.". (Udjbenik povijesti za 8. razred osnovne škole; Erdelja, Stojaković.) Ovaj citirani članak privukao me je svojom tematikom (odnos centralne i nižih razina vlasti) i porukom da i visoka centralizacija u nekoj državi može biti uzrok političkih turbulencija i kriza , pa i njihova raspada. Iako je ovdje riječ o različitim društvenim sustavima i uređenjima (ex Jugoslavija i RH), problem je zapravo isti i prisutan u svim političkim sustavima.

Hrvatska je danas po svim pokazateljima visokocentralizirana država (to priznaju svi; od same centralne vlasti, regionalnih stranaka pa do međunarodnih institucija), a najbolji i najegzaktniji dokaz za to su Proračuni, kako državni, tako i naših općina, gradova i županija. Iz usporedbe tih proračuna vidljivo je **da se većina novca prvo slijeva u državnu blagajnu**, a zatim, prema različitim kriterijima, preraspodjeljuje prema nižim razinama tj. odnos veličine državnog proračuna i proračuna svih naših općina gradova i županija je gotovo 9 : 1.

Dovoljno je pogledati prihode državnog proračuna (kojeg puni, preko poreza i trošarina, preko plaća i svakog računa, svaki građanin RH) tj. nabrojiti **prihodovne stavke koje su u potpunosti (100 %) prihod državnog proračuna**;;

Državni proračun za 2010. godinu ostvaren je u visini od 107,4 milijardi kuna, a najvažnije prihodovne stavke su:

Prihodi od poreza, ukupno	50,5 milijardi kuna
Porez na dobit	6,4 milijardi kuna
Porez na dodanu vrijednost	37,6 milijardi kuna
Trošarine, ukupno	11,2 milijardi kuna
Poseban porez na automobile	588 milijuna kuna
Poseban porez na naftne deriveate	6,2 milijardi kuna
Poseban porez na alkohol	207 milijuna kuna
Poseban porez na pivo	655 milijuna kuna

Poseban porez na bezalkoholna pića	121 milijuna kuna
Poseban porez na duhan	3,3 milijardi kuna
Poseban porez na kavu	150 milijuna kuna
Poseban porez na luksuz	22 milijuna kuna
Doprinosi,ukupno	38,7 milijardi kuna
Doprinos za zdravstveno	17,7 milijardi kuna
Doprinos za mirovinsko	19,1 milijardi kuna
Doprinos za zapošljavanje	1,9 milijardi kuna

Jedini značajniji **zajednički** proračunski prihod je Porez i prirez na dohodak, koji se međusobno dijeli u omjeru 17,5 % država (1,2 milijardi kuna), županija 15,5 % i grad/općina 55 %.

Apsurdno je, da je Hrvatska, unatoč svojoj tradiciji i borbi za svoju ravnopravnost unutar različitih državnih uređenja, postala tako visoko centralizirana država.

P. S.

Tražimo politiku čistih računa: tražimo da međimursko vodstvo i međimurska poduzeća novcem koji je zarađen radom stanovnika Međimurja mogu slobodnije i samostalnije raspolagati (veća gospodarska samostalnost), umjesto da se novac prvo slijeva u državnu blagajnu.

Ovo rečenica, čiji sadržaj u potpunosti podupirem, zapravo je parafraza članka s početka kolumnе, a koji govori o Hrvatskom proljeću, političkom pokretu koji se borio za jačanje ekonomske i političke ravnopravnosti i samostalnosti (kao osnovnom uvjetu za ubrzani razvoj) Hrvatske unutar bivše države.

A Međimurje će doživjeti svoje **proljeće, protuletje**, upravo tada kada se Hrvatska decentralizira tj. kada će većina novca koji je zarađen radom stanovnika Međimurja ostati u Međimurju.

Sadržaj

Sadržaj

Predgovor	5
I to malo bi nam uzeli!	7
U crnoj rupi	11
Potpomognuto Međimurje	13
Magarci važniji od Međimuraca	15
Hrvatska do Drave	17
Međimurci postaju podravci	19
Otok Međimurje	21
Naših 2,7 milijardi kuna	25
Zagrebački sabor	29
Pastirska top lista	33
Tko će povesti vojsku	37
Na čehari	41
Legradske gore	45
Ozakonjena nepravda!	49
Međimursko proljeće	51

VE-DOM PROJEKT d.o.o.

Za projektiranje i nadzor

Jug I/13, 40 323 PRELOG
Tel/Fax: +385 (0)40 646583
Gsm: +385 (0)98 9322931
e-mail: ve-dom.projekt@ck.t-com.hr

Z STOLARIJA - PILANA
ZADRavec^{d.o.o.}

SVETA MARIJA, M. Hunjadi 21

Tel./fax: 040/660-030

Mob. 098/725-309

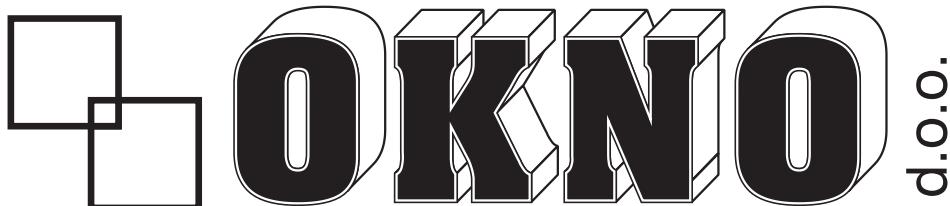
e-mail:damir.zadravec2@ck.t-com.hr

INSTAL - PROMET
KANIŽAJ d.o.o.

INVESTIRANJE PROJEKTIRANJE NADZOR

PROZORI, VRATA, SJENILA

Zrinsko Frankopanska 6, ČAKOVEC

Varaždinska 32, NEDELIŠĆE

Tel./fax: 040/821-666, GSM: 098/24-26-29

E-mail: darko.pavlic@ck.hinet.hr

